

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József Hercege-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Évész évre	— —	1000 Let
Fél évre	— —	540 Let
Negyed évre	— —	270 Let
Havonta	— —	90 Let
Hirdetések díjazás szerint		

EGYES SZÁM ÁRA — 6 Let

VASÁRNAP — — — 6 Let

Bucurestiben 50 banival több.

A rombolók ellen.

Az aradi szociáldemokraták vasárnapi gyűlésén olyan szavak hangzottak el, amelyek megnyugvással vehet tudomásul a polgári társadalom, mert megnyilatkozás volt a minden romboló kommunizmus ellen. Az egyik szónok kijelentette, hogy a munkásság az egész világon kezd kiábrándulni a baloldali nagyhangú jelszavakból, amelyek ártalmasabbak, mint a jobboldaliak. Az aradi szociáldemokraták ezzel a néhány szóval világosan hitvallást tettek arról a meggyőződésükről, hogy távol áll tőlük a kommunizmus társadalompusztító törekvése és mozgalmukkal nem akarnak mást, mint a munkáskultúra fejlődését és a munkásság helyzetének javítását.

Eddig csak azt láttuk, hogy a szociáldemokraták és vezetők kacér játékot játszottak a kommunista elvekkel és ez az oka annak, hogy a polgári társadalom mindig bizonyos averzióval viseltetett a szociáldemokrata mozgalmakkal szemben, mert alig tudta megtalálni azt a hajszálát, amely azokat a kommunista megmozdulásoktól elválasztotta. Ez az averzió meg is érthető akkor, amikor tudjuk, hogy éppen a szociáldemokraták között voltak nagyon sokan, akik azt hangoztatták, hogy mozgalmuk csak egy lépcsőt jelent, amely a kommunizmus felé vezet. Nem csodálatos az sem, ha a polgári demokráciától is sokan idegenkedtek, mert azt viszont a szociáldemokrácia felé vezető lépcsőfoknak tartották. Az elvek ilyen módon való el-, vagy félremagyarázása, nagyon sok üdvös társadalmi mozgalmak volt már kerékkötője. Mert hiszen, akik az orosz pokoltól és a szomorú emétkü magyar kommunizmustól undorral fordulnak el, ezt a lépcsőfokot látják, amikor a szociáldemokraták megmozdulásairól hallanak.

A polgári konzervatív politikától balfele az első lépcsőnek a polgári demokráciát, a másodiknak a szociáldemokráciát, a harmadiknak a kommunizmust tartják. Ezért nagyon helyesen tették az aradi gyűlésen, amikor energikus hangon kiválasztották magukat a kommunistáktól és szeretnék hinni, hogy a szintek is voltak azok a szavak, amelyek kifejtették, hogy a munkás-törekvéseknek ártalmára van a bolsevizmus, mert a szociáldemokrácia célja, hogy békés, rombolás nélküli való szociális úton, minél jobb helyzetbe jusson a munkásosztály. Az ekként kifejtett gondolatot minden jóérzésű polgári politikus támogatja és magáévá teszi, sőt szívesen venné a munkásság fokozatos elpolgárisodását. A szociáldemokraták nyugodt életet, gond nélküli megélhetést akarnak, hogy családjukban ne üsse fel fejét a nyomor, a nélkülözés, világos tehát, hogy nem lehet céljuk az anarchia, a felfordulás, a rombolás: a kommunizmus.

Leleplezték néhai Ferdinánd király szászvárosi szobrát.

Mária királyné, Elena, Ileana hercegnők, a régens tanács, Maniu miniszterelnök és a kormány vettek részt a leleplező ünnepélyen, amely fényes keretek között folyt le.

Szászvárosból jelentik: Tegnap délelőtt leleplezték el ünnepélyes keretek között Ferdinánd király bronzszobrát. Az ünnepélyes aktuson megjelent Mária királyné, Miklós királyi herceg, Elena és Ileana hercegnők, továbbá a régens tanács és a kormány. Maniu miniszterelnökkel az élén. Mintegy 30.000 ember gyűlt össze erre az alkalomra az ország minden részéből. Délelőtt 10 órakor futott be az udvari vonat, amelynek utasait hatalmas ovációval fogadott a nagyszámu közönség. Elsőnek Branca Joan polgármester üdvözölte a vendégeket és kényeret és sőt nyugított át. A katonai parancsnok jelentéstétele után a peronon elhelyezkedett előkelőségek bemutatása következett, majd a menet óriási éljenzés közben bevonult a városba.

A piactéren felállított szobor mellett emelvényen foglaltak helyet a királyi család, a régens tanács és a kormány tagjai, akiket szünni nem akaró ovációval üdvözölt a tömeg. Tizenegy órakor istentisztelet vette kez-

detét, amelyet Balan nagyszabedű metropolita celebrált fényes papi segédlet mellett. A metropolita felszentelte a szobrot, majd lehurcolta a lepel és látható lett Ferdinánd király kitünően sikerült szobra. Az első szónok Balan metropolita volt, aki méltatta Ferdinánd király érdemeit. Utána Antonovici ezredes, dévai hadkiegészítő parancsnok, a szobor felállításának kezdeményezője, mondott ünnepi beszédet.

A város nevében Joan Branca polgármester, a hadsereg részéről Cihosky tábornok, hadügyminiszter költői szárnyalású beszédben emlékezett meg Ferdinánd király érdemeiről. A kormány nevében Vlad Aurél tartott nagyhatású beszédet. Beszédet mondtak még Lapedatu és Savoianu volt miniszterek, továbbá dr. Lupu. A beszédek elhangzása után néprajzi felvonulás volt, amely több mint egy órát vett igénybe. A királyi család, a régens tanács és a kormány tagjai délután fél 2 óra-

kor visszautaztak a fővárosba.

Palotaforradalom a nemzeti-parasztpártban

Bonyodalmak a besszarábiai csoport miatt. — Vaida és Vlad Aurél ki akarnak lépni a kormányból. — Kielezödtek az ellentétek. — Vihar az alelnökválasztás körül.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) A kormány, amely épen a közelmúltban átszervezéssel kívánta a helysö egyenletlenkedéseit megszüntetni, nagy örömmel vette tudomásul, hogy a parlament megnyitása látszólag minden zavaró momentum nélkül folyt le. Az öröm azonban kissé elhamarkodott volt, mert amint mára kiderült, a szombati kamarai alelnökválasztások újból fölszították a palotaharcok tüzét és újabb fenyegető belviszály fenyeget, amelynek úgy lehet, még komoly következményei is lesznek. A kamarai alelnökválasztás körüli bonyodalmakat a besszarábiai csoport magatartása teremtette meg. Röviddel ezelőtt ugyanis Stere és közvetlen környezete egy nézeteltérés következtében kilépésre szólította fel Pelivan képviselőt, aki annak idején nemzetiipárti programmal került a pártba.

Amikor a kamarai alelnöki választások sorra kerültek, Maniu Gyula miniszterelnök érkezettnek látta az időt arra, hogy Pelivanak elégtételt szerezzen és bizalmáról biztossítsa és ezért felszólította, hogy vállaljon jelöltséget az alelnöki választásokon. Pelivan eleget tett a miniszterelnök kívánságának, annak ellenére, hogy a besszarábiai tagozat szintén állított jelöltet, Mos Codrean személyében, aki különben az elmúlt ülészakban is a parlament alelnöke volt.

Az erdélyiek azonban demonstratív módon, a besszarábiaiakkal szembe fordultak és ennek következtében Pelivan 97 szavazatot kapott, míg a hivatalos jelölt, Mos Codreanu csak 87 szavazatra tudott szert tenni.

Miután azonban Pelivan sem kapta meg a szükséges többséget ezért a szenátus képviselőházi ülés keretében újabb választást tartanak,

amikor még egy alelnöki szék betöltéséről is gondoskodnak, mert itt sem történt meg abszolút többséggel a választás. A besszarábiai csoport nagy meglepetéssel fogadta a fejleményeket és a vezetők szombaton este értekezletet is tartottak. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy állást foglalnak a kormány ellen és ha szerdán Mos Codrean nem választják meg kamarai alelnöknek, ez esetben levonják a konzekvenciákat és esetleg ki is vonulnak a pártból és a kormányból.

Politikai körökben nagy aggodalommal tekintenek a besszarábiai csoport újabb mozgódására elé.

Bucurestiből jelentik: Politikai körökben egyébként erősen tartja magát az a hír is, hogy Vaida belügyminiszter betegségének politikai háttere van. E hírek szerint Vaida még mindig nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy Popovici-ot kibuktatták a kormányból. Állítólag Vlad Aurél is szolidaris Vaidával és bár elfogadta a kereskedelmi tárcát, nemsokára ő is szabadságra megy és addig nem veszi át hivatala vezetését, amíg a Popovici-affér elintézését nem nyer.

— A zágrábi terrrorszervezetek és a Heimwehr. Bécsből jelentik: A zágrábi terrrorszervezetek ügyében Bécsben is megindul a nyomozás, miután olyan momentumok merültek fel, amelyek szerint a zágrábi szervezetek és a Heimwehr, valamint a császárpárti legitimisták között titkos összeköttetés állott fenn. A rendőrség ma felvette Zágrábbal az érintkezést és felkérte, tudassa, fennállott-e ilyen kapcsolat.

A kisantant gazdasági háborúja Magyarország ellen.

Magyar lapok szerint valósággal blokálik Magyarországot. — Megakadályozták, hogy a General Motors Company vezérképviselőt állítsa fel Budapesten.

Budapestről jelentik: A 8 Órai Újság vezető helyen írta cikket arról a gazdasági háborúról, amelyet a kisantant Magyarország ellen vezet. A háborúnak — írja a lap — valósággal gazdasági blokádjellege van és mindenképpen igyekeznek megghusítani a magyar exportot, valamint a külföldi tőkecsoportoknak Magyarországon való elhelyezkedését.

Legutóbb Jugoszlávia akadályozta meg.

hogy a General Motors Company, a világ legnagyobb autógyára Budapesten állítsa fel kelet-európai vezérképviselőt. A jugoszlávok azzal fenyegettek, hogy ebben az esetben az egész országban bojkottálni fogják a General Motors gyártmányait. A lap felhívja az illetékes köröket, szervezzék meg a védekezést a blokádjellen.

Kinevezték Aradváros új interimár bizottságát.

Hotoran Victor dr. és Grigorovicu István dr. kivételével a régi tagok maradtak meg a bizottságban. — Feloszlatták a második Robu-tanácsot. — Az új bizottság elkészíti a város költségvetését.

(Arad, november 18.) A hivatalos lap ma Aradra érkezett száma közli az új városi interimár bizottság kinevezéséről szóló 3765. számú régenszáncsi dekrétumot. Mint ahogyan az Aradi Közlöny előre megintá, a változás csak annyiból áll, hogy két interimár bizottsági tagot: dr. Hotoran Victor képviselőt és dr. Grigorovicu Istvánt kihagyták az új névsorból. Érdekes körülmény, hogy

az új interimár bizottság nem a régi bizottság feloszlásával történt, hanem oly módon, hogy az 1928. augusztus hóban megalakult Robu-tanácsot oszlatták fel.

A feloszlási dekrétum, valamint Vaída helygyminiszter erre vonatkozó jelentése a következő:

Magas Régensség! A közigazgatási törvény 534-ik és 535-ik paragrafusai alapján van szerencsém aláírás végett a Magas Régensséghez beterjeszteni a mellékelt dekrétumot, amely Aradváros 1928. augusztus 9-én választott tanácsát feloszlatta és interimár bizottságot nevez ki, amely a város érdekeit adminisztrálja, mindaddig, amíg a fent említett törvény 537-ik szakasza alapján egy később meghatározandó időben a választások és az új tanács beiktatása meg nem történnek.

Kérem a Magas Régensséget, fogadja mély tiszteletem kifejezését.

1929. november 9.

Dr. Valda-Voevod Sándor
helygyminiszter.

No: 20.469.

A dekrétum így hangzik:

I. Mihály,

Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya.

A helygyminiszter 20.469. C. számú jelentésére a közigazgatási törvény 534. és 535-ik szakasza alapján elrendeljük:

I. Aradváros 1928. augusztus 9-én választott tanácsát feloszlattuk és az új tanács megválasztásáig és beiktatásáig a következőkből álló interimár bizottságot nevezük ki a város érdekeinek adminisztrálására:

Dr. Lutai Cornel elnök, dr. Botioc Elek, dr. Velcsov Géza, dr. Borneas Gyula, dr. Veliciu Emil, dr. Cosma Demeter, dr. Raicu Aurel, Variassy Lajos és Teodorescu Constantin tagok.

II. Aradváros választóit egy később meghatározandó terminusra hívjuk össze a választások mezejtésére, a közigazgatási törvény 537-ik paragrafusai alapján, miután a minisztertanács külön határozatban állapítja meg, hogy ezen törvény előkészítő munkálatai befejeződtek

Bucuresti, 1929. november 12-én.

III. A helygyminisztériumot megbizzuk jelen dekrétumban foglaltak végrehajtásával.

Öfelsége, I. Mihály király nevében:

Miklós, Románia hercege,
Miron, Románia patriarchája,
Sarateanu Constantin.

No: 3765.

A hivatalos lap közlésével a régi interimár bizottság befejezte működését és amint Marsieu Justin dr. prefektus és Lutai

Cornel dr. interimár bizottsági elnök hazakerkeznek Bucurestiből — tehát még ezen a héten, — az újonnan kinevezett interimár bizottság leteszi az esküt a prefektus kezébe. A kinevezés nyomán most már sor kerülhet arra, hogy az új bizottság elkészítse és letárgyalja az 1930. évi költségvetést.

Súlyos zavargások Lengyelországban

A parasztpárt tömegei összeütköztek a kormánypárttal. — Szétrombolták egy zsidó lap szerkesztőségét. — Revolverrel és maró fegyverekkel harcoltak a zavargók.

Varsóból jelentik: Posenben és Lembergben, de Varsóban is, tegnap súlyos zavargások voltak, Posenben revolverdörrenések is elhangzottak. A baloldallak: a parasztpártt összeütközött a kormánypártiakkal. A parasztpártiak botokkal és marófegyverekkel dolgoztak és Nosek képviselő szemébe, sósav jutott, mindkét szemére megvakult.

Egy örvült merénylete Gajda tábornok ellen

Az elmebeteg ember a lakásán támadta meg Gajdát és ütlegetni kezdte. — Sofförje szabadította meg a volt tábornokot.

Prágából jelentik: Különös merényletet követett el egy elmebeteg ember Gajda volt tábornok, vezérkari főnök ellen, akit most képviselővé választottak. Lakásán várta éjszaka a hazatérő Gajdát, aki autón érkezett haza. Amint a tábornok belépett a lakásába, „Magával még számolni valóm van” felkiáltással nekiesett az ismeretlen ember Gajdának és ütlegetni kezdte.

A tábornok kísérője és sofförje fékeztek meg a dühöngő férfit, értesítették a rendőrséget, amely megállapította, hogy Csicsovszky Józsefnek hívják és közveszélyes örvült. A térdhüvelyébe szállították.

Palesztina-vita az aradi zsidó kulturházban.

Schütz Henrik dr. beszéde. — „Példátlan a történelemben, hogy gyűtések után alapítsanak meg egy államot”. — „A zsidóság nem deklarálni magát külön nemzetiségnek”.

(Arad, november 18.) Az aradi Zsidó Kulturházban vasárnap este érdekes vitaestély folyt le a cionizmus problémájáról. Nagyszámú közönség hallgatta végig a felszólalókat, akik közül néhány a cionizmus eszméjének megvalósítása mellett tört lándzsát, mások meg az új zsidó állam megalakításának képtelenségét mutatták ki meggyőző érvekkel.

Az estélyt Szenes Henrik nyitotta meg és az egybegyűltek feszült figyelemmel hallgatták dr. Schütz Henriknek, az aradi zsidó hitközség elnökének felszólalását, aki megkapó dialektikával mutatta ki, hogy államot és nemzetet nem lehet megalkotni pusztán elmélet alapján. Erre nincs is példa a világtörténelemben. Kétezer év óta élnek a zsidók szétosztva a világban és ez idő alatt többekévéssé asszimilálódtak. Ez a különböző nemzetekbe beolvadt tömeg alkotja a zsidóság túlnyomó részét és ezeket igen nehéz lesz rávenni arra, hogy mindent odahagyva, új hazába költözzenek.

De arra sincs példa a világtörténelemben, hogy egy országot gyűtések után alapítsanak meg.

amint azt Palesztinával csinálták. De tegyük fel, hogy valami előre nem látható csoda folytán sikerült a palesztinai államalkotás, a zsidókérdés, amiért az egész mozgalom megindult, mégsem nyert megoldást, mert nem vet véget az antiszemitizmusnak. Az ép úgy fog tovább élni az egyes országokban, mint ennékelőtte. Vagyis a zsidóállam megalapítása

Elgázott a brassói személyvonat egy autobuszt.

Brassóból jelentik: Az elmúlt éjszaka folyamán a Bucurestiből Kolozsvár felé haladó 303. számú személyvonat az apácsi állomástól körülbelül egy kilométer távolságban a vasúti átjárónál elütött egy személyszállító autót. Az autó utasai közül egy középkorú férfi, akinek a vonat a ballábát levágta és a fejét súlyosan megsebesítette, néhány perccel múlva meghalt. Négy utas súlyosan megsebesült, legsúlyosabb egy 35—40 év körüli nő állapota, akinek életbenmaradásához nem fűznek reményt. Az utasok közül egyedül egy 13 éves fiú maradt sértetlen, míg a sofför a karján és a fején sérült meg.

Külföldi sajtóalkalmával összefüggéstelen szavaiból csak annyit lehet megállapítani, hogy amikor az autó az utkeresztvezető felé ért, a sorompó le volt engedve. Megállította a gépkocsit és körülbelül öt percig várt, amikor a sorompó ismét szabaddá tette az utat. Ugy látszik, hogy a vasúti ór részéről történt súlyos mulasztás, mert a vonat abban a pillanatban ért az átjáróhoz, amikor az autó a sínekre hajtott és a mozdony a gépkocsit valószággal darabokra zujtta. Az utasok személyazonosságának megállapítása folyik.

Lembergben a parasztpárt kerekedett fölkül, de a rendőrség közbelépett és többeket letartóztatott. Varsóban a kormánypárt zsidó nacionalisták lapját: a Nasz Przglad szerkesztőségét megostromolták és szétrombolták, majd a zsidó radikálisok a hitközség irodájába nyomultak be s ott végeztek romboló munkát.

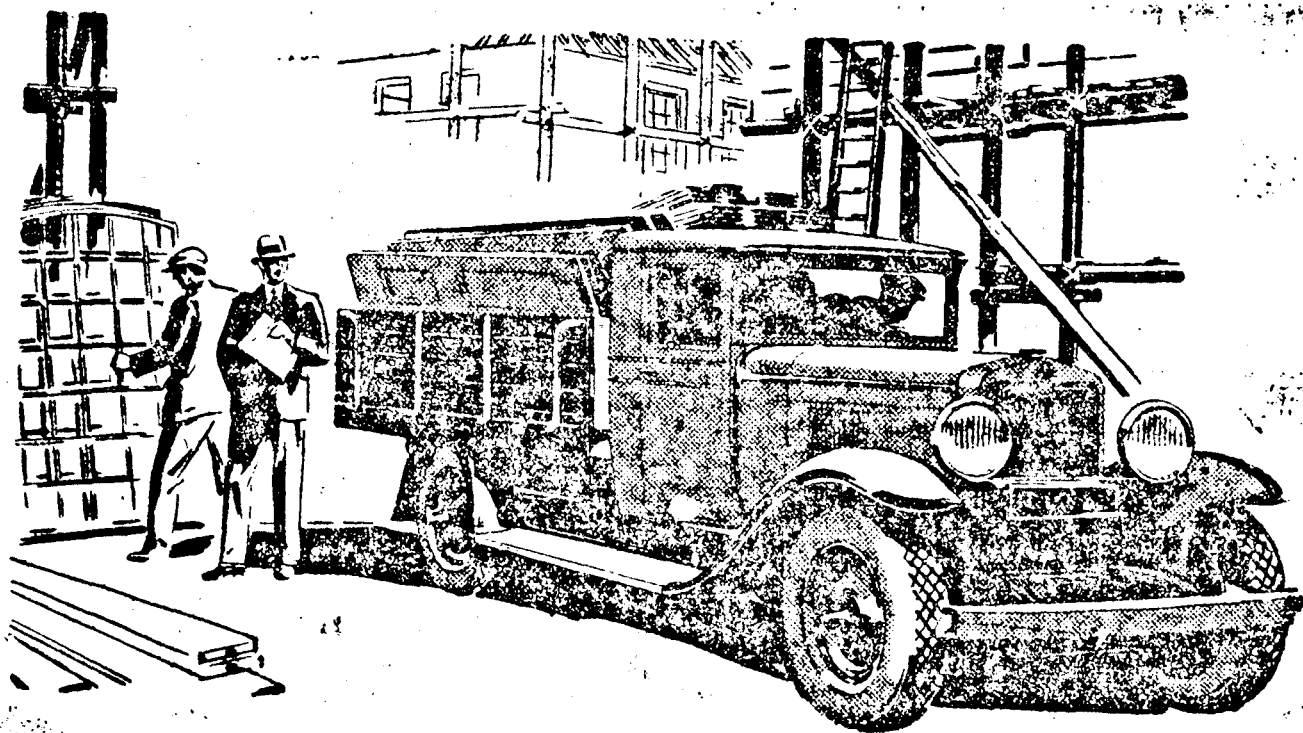
sának egy másik legyőzhetetlen akadálya és ez az arab-kérdés. Az arabok, akik évszázadok óta élnek Palesztinában, sohasem fognak belenyugodni abba, hogy hazájukból kiűzzék őket és ott zsidó uralom keletkezzék. Angliának pedig nagyobb érdeke, hogy az arabok legyen jóviszonyban, mint a zsidókkal.

— Egyáltalában nem helyes, — mondotta végül dr. Schütz Henrik — hogy a zsidók egy töredéke most itt Erdélyben is külön nemzetiségnek igyekeznek deklarálni magát. Ezt megtehetik a németek, magyarok és mások, akik egy-két országban tényleg nemzetiségeket alkotnak, de nem tehetik meg a zsidók, akik minden országban élnek, még pedig úgy, hogy felvették az illető nemzetnek nyelvét, szokásait, sőt más jellegzetességeit is.

Nagy érdeklődést keltett dr. Reusz Miklós felszólalása is, aki az emberiség fejlődésének szempontjából világította meg a kérdést és rámutatott arra, hogy most nincs szükség újabb széttagolásra, hanem inkább arra kell törekedni, hogy az eddigi sorompók és határok is eltűnjenek lassan és a népek nagy testvérülésben találjanak egymásra.

Felszólalt az estély keretében még dr. Singer Jenő, dr. Kupfer Miksa, dr. Engelberg és dr. Herzog Sándor, akik az új zsidó állam megalakítása mellett foglaltak állást és annak jövőjét igyekeztek megísteníteni a hallgatóság előtt.

Gazdaságos Üzem, javításoktól való mentesség tették a Chevrolet-teherkocsit híresé.

*Tágabb munka-kör és megfelelő eszközök
annak ellátására: ez az út vezet a
biztos sikerhez.*

A teherautó az az eszköz, amely lehetővé teszi minden kereskedő számára nagyobb vevőkör és nagyobb nyereség szerzését.

A Chevrolet teherautó építésével, annak évről-évre való tökéletesítésével sikerült a General Motorsnak az ezzel a teherko-

csival való szállítás költségeit a legvégső határokig leszállítani. A Chevrolet teherautók minden fajta úton százezer kilométereket tettek meg a General Motors kísérleti telepein, lehetővé téve a mérnökök számára ugy az alváz, mint a motor tökéletesítését.

Az eredmény egy teherkocsi, „amely mindig üzemben van, sohasem a javítóműhelyben“. A gazdák az autobuszüzem-vállalkozók, a detaillisták egyhangúlag dicsérik kiváló gazdaságosságát és ezt a hathengeres teherautót részesítik minden más fölött előnyben.

Látogassa meg a legközelebbi bizományost és kérdeze meg az alváz árát, valamint érdeklődjön az Ön céljainak legmegte-
lelőbb karosszéria iránt.

CHEVROLET TEHERKOCSI

CHEVROLET - PONTIAC - OLDSMOBILE - OAKLAND - VAUXHAL - BUICK - MARQUETTE
LA SALLE - CADILLAC - CHEVROLET TEHERKOCSIK - G.M.C. TEHERKOCSIK - FISHER KAROSSZÉRIÁK
A G E N E R A L M O T O R S G Y Á R T M Á N Y A I

Irodalom és művészet

Két lány az uccán.

Emőd Tamás és Török Rezső vígjátékának vasárnap délutáni aradi bemutatója a Városi színházban.

A két lányt az ucca sodorja egymás mellé. Az egyik az épülő bérpalota kamrájából penderült ki ép az imént — romlatlan kis virág: lilium — ártatlanságát védte az építéssel szemben, a másik a másik: hatóságilag engedélyezve birtokosa az uccának.

Egymásra dobannak, a jószagu balmazújvárosi hazai cipő megköti a barátságot és Vica meg a Gyöngyi ott az épülő bérház gerendázatán kicserélik a sorsukat, két kopott sors, a proligyereké meg azé, aki az „erkölcsből” él. A Gáz-uccai örömlakás lesz a kis népszimji talmi otthona is, ott a fertőben vigyáz rá, a tisztességére Gyöngyi, a nyilvános leány. Aztán a deus ex machina is jelentkezik. A deus itt Gyöngyi családjának megbízását és ajánlatát hozó ügyvéd, 10.000 pengő és apa-náz. csak egy föltétel: szakítás a mulittal.

Uj élet, új bonyodalomnak persze — szerelem. Mindketten ugyanazt a férfit, az építész, a történetesen új házúrkat akarják. Vica első, fiatalos fellángolással, Gyöngyi valami passzív vágygal, amely áldozatra kész. Az építész házasságon kívüli szerelme már-már inkább Gyöngyivel találkozik, s ekkor, ekkor jön a cselekmények gyorsvonatsebességű irama. Gyöngyi elcsalja Budára az építész, Vica kezét ad a Konstantinápolyba menő artista-ügynöknek (a szebb hangzás kedvéért ez, különben okleveles leánykereskedő), hogy táncosnő lesz. Szökés, aztán megfontolások minden vonalon: Gyöngyi okos, visszaadja a férfit Vicának, Vica is okos, ellép a Keletinél az ügynök mellől s ennyi okosság mellett az építész sem hagyja magát: ő meg visszatér Vicához s beadja derekát a házasságon belüli szerelmebe.

Igen a vég — az málnaszörp, de a közbevetett stációk és néhány jelenetnek színtölti már arra mutat, hogy a szerzők lírájukban (Emőd), humorukban (Török), sokáig lesben álltak az élet mellett s különösen a figurák azok, amelyek, ha nem is konvencionálisan megszokottak, mégis ismerősök s életábrázoló igazsággal lépnek a színpadra. Az objektivitás védelmében meg kell említenem hogy van olyan néző is, akiben nem rezonál az a hangnem, amely végigfut a darab menetén: „ijjen fiatal”, „legyen szives sürgősen döögjön meg” stb., azonban ennek ellenében legyen szabad arra is tekintettel lenni hogy a darab akkor is irodalmi marad, ha a periféria minden szennye fölkerülne, kisajátított nyelvezéssel, modorával — de tökéletes hüszéggel. Itt pedig épen ez az, ami megkap és rátapint a közönség tetszésére, izlésére.

A darab értékeknek megfelelően az aradi színtársulat érett munkával, helyes eltalálással hozta a közönség közelébe az Emőd—Török vígjátékot. Izsák Margit Gyöngyije rekonstrukción hiteti el a figura lényegét s ügyes áthajlással veszi a sorsfordulat körülményeinek új levegőjét. Valóban jószagu balmazújvárosi kis virág: Csengery Ica. Friss, üde, virgoc, csak szív-melegségében több pezsgést. Karikatúra ábrázolásának színpompás képességével a derű javarészét szórja el: Fekete Irén. Homokay Pál nemes egyszerűséggel mintázza a szívek lovagját, a rendezésnél s az ő nevé kell följegyeznünk. Frappánsan ható humor árad Filtz bácsi minden szavából, aki Szendrey igazgató alakításában elevenedik meg nagyszerűen. Egy ficsuros artista-ügynököt Simon László játszik jól rajzolt figurával.

Lelkes és nagy közönség tetszése jegyében történt meg a vígjáték aradi premierje s a második előadása is, jelezve mintegy azt, hogy a jó darab és jó előadás mégis vonz érdeklődést.

(Tarján.)

* Az aradi színház heti műsora. Kedd: Két lány az uccán (vígjáték, A. bérlet.) Szerda: Földnélküly János (Karinthy Frigyes és Lengyel Menyhért komédiájának premierje, B. bérlet.) Csütörtök: Földnélküly János (Karinthy—Lengyel komédia-vidonsága, másodsor, C. bérlet.) Péntek:

A jövő héten esküt tesznek az elbocsátott magyar tisztviselők.

Parecz Béla dr. távirata az aradi nyugdíjas-egyesülethez. — Boila Romulus dr. utasította a prefekturát, hogy haladéktalanul vegye ki az esküt.

(Arad, november 18.) Az aradi nyugdíjas egyesület ma távirati értesítést kapott a jelenleg Bucurestiben levő Parecz Béla dr. aradi képviselőtől az esküt nem tett tisztviselők és nyugdíjasok ügyére vonatkozólag. A távirat közli, hogy Boila Romulus dr., a nyugdíj-pénztár elnöke rendeletet adott ki, hogy az aradi prefektúra haladéktalanul vegye ki az esküt azokról, akik igazolják, hogy köztisztviselők voltak és hogy román állampolgársággal rendelkeznek. Az egyesület a távirat nyomán a következő közleményt adta ki:

Az egyesület elnöksége Bucurestiből táviratot kapott, dr. Parecz Béla orsz. képviselőtől, melyben jelzi, hogy Boila Romulus nyugdíj-pénztári elnök távirati rendeletet adott 58553. szám alatt és utasítást ad, hogy az aradi illetékes hivatal az esküt haladéktalanul vegye ki mindazoktól, akik román állampolgárságukat és azt igazolják, hogy a törvényben megjelölt tisztviselők voltak. Az Elnökségben kedden vagy szerdán érkezik haza Bucurestiből Marsieu Justin dr. prefektus, s ekkor fog megtörténni az eskütétel.

Fajvédők megostromolták a prágai diákokthont.

Véres antiszemita zavargások a prágai egyetemeken. — A zsidó és szocialista diákok rektorzióra készülnek. — A rendőrség verte szét a felfegyvezett tüntetőket.

Prágából jelentik: Ma a cseh fővárosban nagyarányú antiszemita diákszavargások keltek izgalomra. A német élettani egyetem környékén robbant ki a napok óta lappangó antiszemita heccек első attackja és megrohanták az ott álldogáló zsidó hallgatókat, akiket súlyosan bántalmaztak, majd berohantak az egyetem épületébe.

Általános igazoltatás kezdődött meg és akiről kiderült, hogy zsidó — kidobták. A kidobás természetesen nem ment simán és az összetűzésnek két súlyosabb sebesültje is volt, akiknek kórházba szállításuk vált szükségessé. Délután a tüntetéseket kiújultak, ezeknek lefolyása azonban már csak enyhébb volt. Hírek szerint a zsidó és szocialista diákok együttes mozgalomra készülnek az antiszemita heccек miatt és e célból gyűlést készítenek elő.

Esti jelentések újabb hatalmas zsidóellenes zavargásokról számolnak be. Ezúttal a Prágai Diákegyesület épületét rohamozták meg a fajvédő diákok, a rendőrség azonban még idejében behatolt és a

tek: Volga-bár (szenzációs énekes-vígjáték, itt először, A. bérlet.)

* A budapesti színházak heti műsora, Budapestről jelentik: A budapesti színházak heti műsora a következő: Vígyszínház, Kedd, csütörtök, szombat; Marsall: Egy, kettő, három. Szerda, péntek, vasárnap este; Muzsika. Vasárnap délután: Két lány az uccán. — Magyar Színház. Egész héten minden este: Piroska és a farkasok. — Belvárosi Színház, Kedd, péntek, vasárnap délután: Egy óra alatt angolul; Jónás, Juci, János. Szombat, hétfő; Tizenyolc évesek. Csütörtök, vasárnap: Földnélküly János. — Városi Színház, Kedd, csütörtök, szombat este, vasárnap délután és este: Szökik az asszony. Szerda: Pillangókisasszony. Péntek: A denevér. Szombat délután: Lili bárónő. — Királyi Színház. Egész héten minden este: Tommy és Társa. Vasárnap délután: Diákszerelme. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A nagy börtön. Vasárnap délelőtt: Dörmögő Dömötör (gyermekelőadás). — Új Színház. Egész héten minden este: Egő város. Vasárnap délután: Tüzek az éjszakában. — Andrassy uti Színház. Egész héten minden este: Bajor Gizivel és Rátkai Mártonnal: A házasságszédelő; Békeffi konferál; Bársony—Dajbukát; Testamentom; Ki fizet ma? (Békeffi, Peti.) Egy éneklő bolond százat csinál... (Kökény—Radó); Farkas Imre operettje: Kaszárnyaaristom. — Teréz körüli Színpad. Egész héten minden este: Salamon Béla, Raina Alice, Boross Géza, Gárdonyi Lajos: Egy ember, aki felmászott a Turulra; Az éneklő bolond; A legpechesebb ember; A hölgy a tizenötösből; Skótok; A defekt; A csunya ember stb. stb. — Royal Orfeum. Egész héten minden este: Akrobat, oh!; Rivels és társulata; Deffont Boys; Grete Sedlmayr; Johnny Comp.; Mac Wied; Sugár Flóri, Érczkövy, Sátossy, Rolkó stb. stb.

SZORMEBUNDÁK legjobb és legolcsóbbak

. HOFFER PONGRAC

képesített szücs-mesternél

BUDAPEST, IV. ESKÜ-UT 6. SZÁM (KÖTTÖD-PALOTA)

Erdélybe szállított számos bundám igazolják megbízhatóságomat.

Ugyeljünk a címre!

botokkal valamint boxerekkel fölfegyverezett diákságot gummibotokkal csakhamar szétverte.

Amikor a rendőrség szétszédte a diákok ismét egybeverődtek s köveikkel dobálták meg a diákegyesület hajlékát, amelyben nemcsak zsidó, hanem különböző fajú és felekezeti diákok is tartózkodtak. Ismét a rendőrségnek kellett beavatkozni a zavargásba és sikerült is csakhamar rendet teremteni a fajvédők között, akiknek a kettős kudarc azonban nem verte el kedvüket és holnap reggel 8 óra után újabb excessusokat helyeztek kilátásba.

Prágából jelentik: Az orvosi fakultás rektora ma nyilatkozatot adott közzé, amelyben kijelenti, hogy a külföldiekkel szemben nem hajlík végre a követelt formában az előirt rendelkezéseket és csak azokat a külföldieket utasítják vissza, akik már nem férnek el az egyetem létszámában. Ezeket a gyérebbe látogatott pozsonyi és brünni egyetemekre utasítják.

* Ürményiné-Baneth Ibi zeneszerzői sikere. A budapesti Magyar Hírlap vasárnapi számában olvassuk az alábbi aradi vonatkozású hírt: „A múlt esztendőben nagy sikerrel mutatta be az aradi magyar színházban Szendrey Mihály társulata Ürményiné-Baneth Ibi operettjét, mellyel a tehetséges magyar író, mint zeneszerző mutatkozott be. Friss invenció, sok lírai hangulat és formás zenei gondolat jellemezték Ürményiné-Baneth Ibi partitúráját. Az első magyar női operettkomponista, akinek háromfelvonásos daltáka került színpadra, új szerzeményeiből most három új zeneszámot adott ki. Ez a három új zenei munkája is meggyőzően tanuskodik arról, hogy eredeti és egyéni mondanivalói vannak és melódiaiban a szív, meg a lélek ritmusai élnek. A három új zeneszám verseit Harmath Imre írta.

* Földnélküly János, a remek Karinthy—Lengyel Menyhért-komédia kerül színpadra szerdán először az aradi színházban. A két nagyszerű színpadi nevet nem kell külön bemutatni az aradi közönségnek. Márkák, akik jelen darabjukban leleplezőszerűen érdekeset adnak egy frappáns elgondoláson keresztül a drámairóról, meg a betörőről, A remek újdonságban a prózaegyüttes minden erőssége fésztesz.

* A Volga-bár péntektől kezdve fut a színház műsorán. Nagyszerű énekes vígjáték ez, franciás humorral, az orosz arisztokráciáról. Felix Gandera jegyzi a szerzőséget, Márkus Alfréd néhány nagyszerű muzsikaszámmal kelt feltűnést. Gömör, csodás rendezése ismét figyelemreméltó lesz, az előadás pedig a legteljesebb gond jellegét viseli majd magán. Nagy Anci, Jeney, Győző, Szendrői, L. Kiss Mariska, Kassay, Veér Paula a főszereplők.

* A nagyszerű „Tommy és Társa” minden este. A Király-színház műsordarabja, a mulatságos „Tommy és Társa”, amely eddig 38-szor töltötte meg a színház nézőterét, minden este Gaál Franciska, Rákosi Szidi, Vaály Ilona, Bársony Rózsi, Kertész Dezső, Dénes Oszkár, Mészáros Polette, Körmendy János és Horváth Manci fellépésével kerül színpadra.

Az aradi Edison ma bemutatta szenzációs

Glück Lajos nagy-jelentőségű találmányai. **pirotechnikai tanulmányait.**

A hatóságok és a sajtó képviselői csodálattal nézték végig a veszedelmes kísérleteket.

(Arad, november 18.) Szakadó esőben gyülekezünk a Radnai-uti Ablonczy-autogarázsban. Glück Lajos az aradi Edison mutatja be pirotechnikai találmányait, amelyek a robbanások által előidéztet katasztrófákat megakadályozzák. Egymásután gördülnek be az autók a garázs udvarára, megérkezik dr. Moga Romulus rendőrkezes. Trinitiumi Trajan aradi iparfelügyelő, Clonda Sándor, az aradi munkafelügyelőség inspektora, szakemberek és az aradi sajtó képviselői. Glück Lajos, dr. Kell József aradi ügyvéd apósa, hatvanhárom éves, fiatalos arcú, csodálatos energiájú férfi, aki fiatalabb korában hivatalnokember volt és 1906-ban kezdett foglalkozni a technika tudományával.

Mielőtt bemegyünk a hatalmas, fedett műhelybe, ahol a bemutatások iognak megtörténni, valami aggodalom fogja el a megjelenteket. Érthető is, mert előre tudjuk, hogy lángok közé tesznek egy benzinnel telt tartályt és a lángok közé benzint töltenek. A feltaláló hiába biztosít bennünket, hogy nem történhetik semmi bajunk, némi elővigyázatossággal megyünk a műhelybe s utközben dr. Moga prefektus kijelenti, hogy sajnos, csak a félikabátja van biztosítva, de élete nem. Ilyen tréfálkozások között kezdődnek meg a kísérletek, amelyeknek helyüül a jelenlévők nagyrésze megfontolt előrelátással, megfelelő távolságra húzódik el. De minél több csodát mutat be a mester, a bámulattól szótlanná vált nézők annál közelebb húzódnak és a végén már valaki odáig merészkedik, hogy rágyújt a benzines hordót körülnyaldosó lángokon szivarjára.

Benzineskanna a lángok között.

Az első kísérlet: Egy benzinnel telt háztartási kézikannát lángok közé helyez a feltaláló. A nagy hőfokban serceg a bádogganna, szája kékes lángok lobbannak ki, de a robbanás eimarad. Ezután egy benzinnel telt szondával kísérletezik Glück Lajos. Kivülről leönti benzinnel és meggyújtja. A szonda fala vöröstre izzik.

A nyílásra felszerelt készülék apró pattogó hangokat ad, a szonda csövén a forró benzín gáza égő állapotban távozik, de a szonda tartalma nem gyullad meg.

A benzintartályt hideg vízzel leöntik, a tűz ebben a pillanatban megszűnt. A feltaláló magyaráz:

— Találmányom, amely már Romániában, Magyarországon szabadalmazott és Európa többi államaiban, valamint Amerikában is folyamatosan van a szabadalmazási eljárás, nagyon egyszerű. Azért is kereszteltem el „Kolumbus” névre. Valósággal Kolumbus tojása. Titka az, hogy a készülék nem enged be a robbanó folyadékkal telt tartályba olyan mennyiségű oxigént, amely alkalmassá tenné arra, hogy robbanást idézzen elő. Egy szelep segítségével pedig a hőség következtében fejlődő gáz eltávozik, anélkül, hogy a légmentesen elzárt tartályhoz levegő érhesse. Ez a készülék felszerelhető épen úgy egy kis bádoggammára, mint egy százezer literes ciszternára. A készülékkel felszerelt bádoggammából kiöntött benzint, nyugodtan engedhetjük folyani a lángok közé: nem robban fel.

Az utóbbit mindjárt be is mutatja. Méter magasra csapnak a lángok és tolyik közéjük a mester kezében tartott benzinkanna tartalma. A kannát átölelik a lángnyelvek, de nem történik semmi baj.

— Tetszenek látni, egészen egyszerű — mondja a feltaláló.

A bámulók csodálkozásól tágranyílt szemmel parázslanak a felcsapó lángoktól és valaki halkán megjegyzi:

— Aranyra egyszerű, hogy szinte beledobban az ember...

Robbanó anyagok a lángok között

Más: Miniaturben hatalmas tűzkatasztrófát idéz elő a feltaláló. Három benzintartály közül kettőből kifolyik a benzín és a harmadikat meg kell menteni. Egy készülékkel felszerelt szondát csavar a harmadik tartály nyílására és a szondának a másik végén egy üres tartály áll. A lángok már körülnyaldossák a harmadik tartályt is.

Hallatszik, hogy bent forr a benzín és egy idő múlva a tűz elalszik; a harmadik tartály teljesen üres.

A feliorrt benzín gázai átmennek a szonda csövén, amelynek közepébe egy készülék van

Petróleumból — benzín.

Nincs többé motor-robbanás.

— Ha készülékemet felszerelik egy autó benzintartályára — folytatta magyarázatát a feltaláló — teljesen ki van zárva a robbanásnak még a lehetősége is. Ugyanez a helyzet bármily robbanó folyadékkal telt edénynél, vagy tartálynál.

Még rosszindu'attal sem lehet robbanást előidézni, mert a készülék nem rontható el és ha egyszer felszerelték, többé le nem vehető. A készülék kizárja a repülőgép katasztrófákat is, amelyeknek nagyrésze robbanás következtében állnak elő.

Ezután bemutatja munkatársát, Holló urat, az Ablonczy-garázs művezetőjét, aki az ő rajzai nyomán elkészítette találmányait. De ezzel még nem ért véget Glück Lajos találmányainak bemutatása.

A Karszt-hegységben talált kőből vegyi uton olyan port állított elő, amely kézzel, fehérműről, minden szennyet egy perc alatt letisztít.

Ezt is Holló művezetővel készítette a feltaláló és mindjárt be is mutatja. Tiszta fehér zseb-

Castiglioni eladta bécsi palotáját.

A bécsi városi biztosítótársaság 4.200.000 schillingért vette meg a Schwarzenberg-téri épülettömböt. — A hatalmas összegből alig marad valami Castiglioni birtokában. — A hírhedt bankár végleg elhagyja Bécsét.

A háboru utáni idők hirtelen meggazdagodottjai közül egyedül Camillo Castiglioni az, akinek van még némi vagyona. Ez persze már csak dűledező romja annak a hatalmas vagyonkomplexumnak, amelynek ez a híres pénzember ura volt. Volt idő, amikor Castiglioni tartották Középeurópa leggazdagabb emberének. Érdeklőségei behálózták az egész kontinentet és lenyultak egész ide Aradig, ahol egy időben az aradi vagongyár is az ő tulajdona volt. A hirtelen szerzett vagyon azonban nem maradt sokáig Castiglioni kezén. A rosszul sikerült frankkontremin kiragadta az aradi vagongyárat a félelmetes híri bankár kezéből, de összeomlott, illetve más kezére került a többi Castiglioni-vállalat jórésze. A Boselek, Cyprutok és a többiek teljesen elvérezték ebben a csatában, de Castiglioni még tartotta magát egy kicsit, sőt vagy két évvel ezelőtt sikerült elvesztett vagyonának jelentős részét visszaszereznie.

Ez volt azonban az utolsó fellobbanás. Castiglioni azóta újabb nagy veszteségek érték, úgy hogy most már képtelen feltartóztatni az összeomlást. Néhány nappal ezelőtt jött csak híre annak, hogy eladta azt a nagy részvénypakettet, mely a Bayrische Motorwerke-nél viselt érdekeltséget jelentette, de már akkor jelezték Bécsből, hogy az ezért kapott pénz valószínűleg nem lesz elegendő arra, hogy kötelezettségeit lefedezze. A sejtések valóra váltak, mert most Bécsből az a hír érkezett, hogy,

a bécsi városi biztosítótársaság megvette a Schwarzenberg-tér és a Ringstrasse sarkán levő épülettömböt, amely Camillo Castiglioni tulajdona volt.

Ebben az épületben voltak elhelyezve a többek között Castiglioni iparvállalatainak irodái. A biztosítótársaság 4.200.000 schillingért vette meg a palotát és ebből Bécsben azt a következtetést vonják le, hogy Castiglioni végleg elhatározta, hogy elhagyja Bécsét.

Az összeg, amit Castiglioni a Schwarzenberg-téri palotáért kapott, körülbelül 100 millió lejnek felel meg. Ez tagadhatatlanul szép összeg, csak az a kérdés, hogy a balsors által üldözött bankárnak megmarad abból, ha kifizeti adósságait és kérdés az is, hogy ami megmarad, meddig lesz a zsebében.

Central-mozgó		Ma pontosan 5.	Elite-mozgó
		7 és 9 órakor	
Premier!	Premier!	Skóciai express	
Clara Bow		Európa leggyorsabb vonalával kapcsolatban készült attrakciós filmek.	
a leghíresebb amerikai vígjáték-színésznővel a főszerepben		Főszerepben:	
A vereshaju		Pauline Johnson	
Végtele nélkül kedves amerikai vígjáték.			

Ujdonságot sokat, szépet, Minden kiváló terméket Nyújtja Kerpel nagy könyvtára, Vigyon ki-ki könyvet mára.

(100.000 kötet. Havi 40 vagy 80, esetleg kötetenként 3 vagy 4 lej.)

felszerelve. Ez a készülék a benzint ismét folyadékká alakítja át és a harmadik tartály teljes tartalma átfolyt a szonda végén lévő tartályba.

— Ezzel a szondával való kísérletezésem közben érdekes dologra jöttem rá — mondotta a feltaláló.

Az egyik tartályba, amely körül tüzet gyújtottam, petróleumot öntöttem. Amikor a tűznek vége lett, a másik tartályban tiszta benzín volt. A párolás következtében benzinné finomodott a petróleum.

Akármiilyen egyszerűnek is mondja Glück Lajos találmányait, mégis csodálkozva, érthetetlenül állunk előtte. Egy négyszögletes kis dobozkat vesz elő. Egy cigarettapapírt átitat benzinnel és a doboz alá tüzet gyújt. A doboz alja telve van lukakkal, a lángok átvilágítanak a cigarettapapíron, de ez nem gyullad meg, hanem lassan megszárad.

H I R E K.

— A megyei agrárbizottság új elnöke. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy az igazságügy-miniszter Alexian Gheorghe törvényszéki elnököt aki rangsorban közvetlenül a főnök után következik, nyugdíjazta. Alexian nyugdíjazásáig a megyei agrárbizottság élén állott. Most értesítés érkezett az igazságügyminisztertől, amely szerint a megyei agrárbizottság elnökének dr. Costa János törvényszéki bírót neveztek ki. A bizottságban mint megyei delegátus Marsicu Ion mikelakai plébános és Perian Lázár gazdasági tanácsos foglalnak helyet, a titkár pedig továbbra is Puticiu Virgil marad.

— Január 1-ig szedhető csak az anyakönyvi illeték. A belügyminisztériumtól rendelet érkezett az aradi prefekturára, az eltörölt anyakönyvi illeték ügyében. A megyei prefektúra ugyanis közölte a minisztériummal, hogy az illetékek eltörlése felborítaná a községek költségvetésének egyensúlyát, ami súlyos következményekkel járna. A minisztérium a megye intervenciójára rendeletben közölte, hogy a felhozott indokra való tekintettel megengedi, hogy 1930. január 1-ig szedjék az anyakönyvi illetéket, ezen időponton túl pedig semmi körülmények között sem engedi meg az illetékek szedését.

A legelőgánszabó cipők mérték után legfinomabb kivitelben
WEISZ mintacipészterében Strada Bran-
covului (Lázár Vilmos-utca) 1. készülnek.

— A SZOCIÁLISTÁK VEZETNEK A NÉMET KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOKON. Berlinből jelentik: A községi választások alkalmával a berlini kerületben a szociáldemokraták és kommunisták egyesült blokkja 121 mandátumot kapott, míg a többi párt együttvéve 103 mandátumot. Az ország többi részében a szociáldemokraták vezetnek, míg másodikk helyen a kommunisták állanak.

— Páris új érseke: Verdier szerzetes. Párisból jelentik: Francia körökben nagy feltűnést keltett, hogy a nemrég elhunyt Dubois párisi bíboros érsek helyére éppen úgy mint a magyar hercegprimási szék helyére nem érseket vagy püspököt, hanem Verdier, a suplicánusok rendfőnökét nevezte ki a pápa. Hír szerint az új bíboros csak hosszú rábeszélés után szánta rá magát arra, hogy a szemüriumot felcserelje az érseki rezidenclával.

— Főúri esküvő Budapesten. Budapestről jelentik: Nemcsak a magyar főúri köröknek, de a volt monarchia régi, az utóbbi időben azonban oly elvonult és ritkán szereplő arisztokráciájának volt nagy társadalmi ünnepe herceg Esterházy László és gróf Erdődy Mariette esküvője. Történelmi nevek viselői töltötték meg ez alkalomból a budai Mátyás-templomot és csupa csillogás, színfolt, festői látványosság volt minden. Az esketést maga Serédi Jusztin dr. hercegprimás végezte, aki vakító bibornoki selyemben, jobbról-balról egy püspökkel jelent meg a templomban. A főúri esküvő nagy feltűnést keltett, mert a háború óta nem volt ilyen nagyszabású és fényes lakodalom Magyarországon.

Jön! Diákszereltem a Városi Színházba.

— Kinevezték a brádi új interimár bizottságot. A Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma közli a brádi városi tanács feloszlását. A választásokig interimár bizottságot neveztek ki a város élére, amely a következőkből áll: Draia Sándor tanító, elnök, Paient Sofron dohánytermelő, Iula György tanító, Olar Tódor földbirtokos, Dan Sándor földbirtokos és Iula György földbirtokos.

— Az ügyészség a család iskolatartó tartóztatását javasolja. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Aradváros interimár bizottsága büntető feljelentést tett az ügyészségen A. B. U. Illés családtelepi iskolaigazgató ellen, akit 80.000 lej elszikkasztásával vádolnak. Az ügyészség az iskolaigazgató letartóztatását javasolta, de dr. Herb Jon vizsgálóbíró még nem döntött, hogy elrendeli-e a vizsgálói fogságot a szikkasztással vádolt iskolaigazgató ellen, vagy nem. Holnap egyébként ebben az ügyben több tanút hallgat ki a vizsgálóbíró.

Három évi börtönre ítélték egy lovagias ügyből kifolyólag dr. Rác Vilmost és ügyvédjét.

Részrehajlással
vádolt egy bírót.

Budapestről jelentik: A büntető bíróság Kreizel-tanácsa ma egy rendkívül érdekes ügyben hozott ítéletet. Az eset előzményei a következők: Még 1925-ben történt, hogy Magyaróváron egy lovagias ügy keletkezett, amely diszkvalifikációk és becsületbírósgokor keresztül a perek lavínját indította meg. Az ügyben mint becsületbíró résztvevett dr. Rác Vilmos budapesti lapszerkesztő, aki így szintén belekeveredett a perekbe. Ennek során Zábok dr. győri vizsgálóbíró a vizsgálat érdekében egy bizonyító levél miatt házkutatást tartott dr. Rác lakásán. Dr. Rác magánlakásértés miatt perrel felelt a keresetnek nem adtak helyt, az ügyészségen nem vállalták a vádat, erre dr. Rác, mint főmagánvádló adott be keresetet, ezt is elutasították, a Kuria sem foglalkozott keresetével és a többszörös elutasítások után végre az igazságügyminiszter utasította dr. Zábokot, valamint az ügyészséget, hogy rágalmazás, hamis vádemelés miatt írdítson pert dr. Rác ellen, mert beadványában részrehajlással vádolta Zábok dr. bírót és az ügyészséget.

A bíróság most foglalkozott a miniszteri utasításra indított perrel, amelynek folyamán **három évi börtönre ítélt dr. Rácot, de ugyancsak három évvel sújtotta dr. Rác ügyvédjét is, dr. Darvayt is, aki szintén belekeveredett az ügybe.**

A büntetés ellen az elítéltek febbezést jelentettek be, azonban Auer György dr. királyi ügyész a bíróságtól az elítéltek előzetes letartóztatásba való helyezését kérte. Erre dr. Rác szólalt fel és hangoztatta, hogy ő két lap főszerkesztője, (Pénzügyi Hírlap és a Nő Ujságja: Háztartás), családja van, azt kell tartania és nem kell tartani attól, hogy megszökik. A bíróság rövid tanácskozásra vonult vissza.

maí elrendelte, hogy a vádlottakat azonnal előzetes letartóztatásba helyezze.

Mikor dr. Darvay a terembe lépő két szuro-nyos őrt meglátta, 4000 pengő óvadékot ajánlott fel. A bíróság azonban semmitéle óvadékot nem fogadott el és az elítélteket a Markó-uccai fogházba kísérték.

Egy aradi rendőr borzalmas vérengzése Vingán.

Puscov Péter szabadságos rendőr egy legényt agyonlőtt, egy másikat halálosan megsebesített. — Régi haragosai rátámadtak és a rendőr a vita hevében revolvert rántott. — A gyilkos rendőrt letartóztatták.

(Az Aradi Közlöny vingai tudóshíjának telefonjelentése.) Megdöbbentő gyilkosság történt az izgalomban a kis temesmegyei községet: tegnap este Puscov Péter Aradon szolgáló szabadságos rendőr rálőtt két vingai fiatalemberre, akik közül az egyiket halálra sebezte, a másik pedig a halállal vívódik az aradi kórházban. Az ügyről az Aradi Közlöny vingai tudósítója az alábbi részleteket közli:

Tegnap reggel érkezett haza Vingára Puscov Péter aradi közrendőr, hogy szabadnapját otthon töltsen. Este 9 óra tájban összetalálkozott egy többtagú társasággal, amelyben haragosai voltak és ezek belekötöttek. Szó szót követett, majd a vita hevében Puscov előrántotta nála levő szolgálati revolverét és több lövést adott le a legényekre.

A lövéseknek borzalmas hatásuk volt. Kettő talált és azonnal kioltotta az egyik legénynek: Kovács Sándor 17 éves legénynek életét, míg egy másiknak: Csik Péternek a golyó a mellébe turúdott és a

— Trágárságokat ad le egy titkos rádió-állomás Győrből. Győrből jelentik: A maga nemében páratlanul álló feljelentés ügyében nyomoz a győri rendőrség. A feljelentés szerint néhány nappal ezelőtt, amikor a budapesti Studio befejezte műsorát a hallgatók legnagyobb meglepetésére pornográfikus párbeszédet és trágárságokat adott vissza a készülék. A nyomozás megindult és a rendőrség most a titkos rádióadó-állomást keresi.

Jön! Diákszereltem a Városi Színházba.

— Putty Lya Berlinbe repült. Putty Lya, a kiváló magyar filmsztár, mint ismeretes, Amerikában megtanulta a repülőgépvezetést és beszerezett egy sportrepülőgépet, amelyet magával hozott Londonba. A művész legújabb filmjének, az „Árulás” című drámának a napokban volt a premierje Berlinben és erre a bemutatásra, mint Berlinből jelentik, Putty Lya repülőgépen érkezett meg. Premierjén a közönség háttorságáért és a filmen produkált remek alakításáért zajos óvációnban részesítette.

szerencsétlen fiatalember eszméletlenül rogyott össze.

Puscov, amiké látta borzalmas tettét, szökésre határozta el magát és a többi fiatalember az áldozatokkal foglalatalkodva futni hagyta a merénylőt. A csendőrségen csakhamar jelentést tettek az esetről és a gyilkos keresésére indultak, akit **nemsokára le is tartóztattak.** Fölkísérték a csendőrségre, ahol megkezdtek kihallgatását. Elmondotta, hogy a legények rátámadtak és önvédelemből folyamodott csak a revolver használatához. Kijelentette még azt is, hogy nem a lelőtt áldozatait, hanem a velük levő Czunk Andrást és Nagy Ferencet akarta lelőni.

A súlyosan sebesült Csikit még az éjszaka folyamán az aradi kórházba szállították, ahol dr. Németh János operációt hajtott végre rajta. Megállapította, hogy a golyó súlyosan megsértette a tüdejét a szerencsétlen fiatal és állapota igen válságos.

A gyilkost, aki egyébként semmi megbánást nem mutat, a vingai csendőrség holnap adja át a temesvári ügyészségnek.

Kell és Krauszai generációk vasárolnak, köztudomásu miért?

— Eljegyzés. Reiner Rózi és Soós T. Antal jegyesek. (Minden külön értesítési nélkül.)

— Az ügyészség megtelebhezte Agoston Zsigmond szabadlábrahelyezését. Agoston Zsigmond, az Anrényi pezsgőgyár cégvezetője, akit egy hónappal ezelőtt tartóztattak le, mert Burza Cornel vaskereskedő feljelentése szerint megakartta őt zsarolni, ma ismét az aradi törvényszék Ianculescu-Ionescu vádtanácsa előtt állott. Miután tegnap lejárt a harmincnapos vizsgálati fogsága, ügyvédje kérte Agoston szabadlábrahelyezését. A vádtanács helyt adott a kérelemnek és elrendelte a zsarolással vádolt cégvezető szabadlábra helyezését. Mandru főügyész a szabadlábrahelyezését ellen felfolyanodással élt és így Agoston a tábla döntésig továbbra is vizsgálati fogságban marad, illetve rendőri felügyelet mellett a szanatóriumban ápolják.

Jön! Diákszereltem a Városi Színházba.

LEGUJABB.

A győztes hatalmak demarsa Bulgáriához.

Ma zajos tüntetésekkel tiltakozott Bulgária népe a jóvátételi terhek ellen. — Izgatmas percek a szófiai jugoszláv követség előtt. — Ma délelőtt átnyújtották Anglia, Franciaország és Olaszország demarsát. — A bolgár kormány pénteken adja meg a választ.

Magyarország mindaddig nem kapott demarsot.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) A keleti jóvátételi konferencián a bolgárok számára kiszabott túlmagas jóvátételi kötelezettségek miatt, mint ismeretes, a bolgár kormány tiltakozását jelentette be és egyben ama véleményének adott kifejezést, hogy az Bulgária nem vállalhatja magára. Az ország lakosságában is nagy elkeseredést keltett a túlszóra döntés, ma délelőtt ennek jeléül két órára az üzletes üzletek bezártak, a gyárak, ipari vállalatok leállították a munkát, a villamosok és az autobuszok sem közlekedtek.

A Király-színházban pedig több ezerfőnyi közönség jelenlétében viharos leánygyűlésen tiltakoztak a jóvátételi konferencia megtartása ellen. A felizzgatott tömeg harcias hangulatban vonult végig a bolgár főváros utcáin és a háboruban ellenséges államok követségei előtt hangosan tüntetett. Így heves tüntetés folyt le az angol követség előtt, valamint izzó hangulatú jelenetek támadtak a jugoszláv követség előtt és itt a diákság kiprovokálta a rendőrség beavatkozását is.

A bolgár kormány tiltakozásának ma rendkívül érdekes fejleménye keletkezett.

Ma délelőtt 12 órakor a három entente nagyhatalom: Anglia, Franciaország és Olaszor-

szágoszláv követe demarsot intézett a bolgár kormányhoz, annak elnökéhez, Ljapcevhöz és ebben felszólítják a kormányt, hogy fogadja el a jóvátételi konferencia döntését, amely 36 éven át fizetendő 12 és fél millió aranyfrank letörlesztésére kötelezné Bulgáriát, mert ellenkező esetben visszatérnek a Sztambulinszky-féle egyezményhez, amelynek értelmében 15 millió évi törlesztéssel kellene Bulgáriának jóvátételi tartozását megfizetni.

Ljapcev válaszában kijelentette, hogy azonnal nem adhat választ és a minisztertanács fogja a demars ügyében az utolsó szót kimondani. Minisztertanács pedig csak csütörtökön ülhet össze, mert Bürow és Molow a kül- és pénzügyminiszterek csak szerdán este érkeznek vissza Bécsből és legjobb esetben tehát a csütörtöki tanácskozás után pénteken adhatják meg Bulgária feletét.

Ezzel kapcsolatban budapesti tudósítónk illetékes helyen érdeklődött a magyar fővárosban, vajjon a magyar kormányhoz nem-e érkezett ehhez hasonló entente demars. Tudósítónk érdeklődésére azt a választ nyerte, hogy Magyarországgal szemben az entente mindaddig nem határozta el magát a demars lépésére.

Sztrájkjal fenyegetőznek a leépített köztisztviselők.

Allami tisztviselők küldöttsége a régens tanács előtt. — Ha a sztrájkot valóban kimondanák, a kormány kritikus helyzetbe kerülne.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) Az állami tisztviselőket az utóbbi időben történt nyugdíjazások, elbocsátások, valamint az inkadrálások olyannyira érzékenyen érintették, hogy erős mozgalom keletkezett körükben, amely az általános helyzet könnyítését kívánja szolgálni.

Bucaresti-i tudósítónk most arról számol be, hogy egy delegáció kereste fel a régens-

tanácsot és a helyzet megjavítását kérte. Illetékes helyen erősen tartja magát az a hír is, hogy a mennyiben nem kapják meg a kívánt könnyítéseket, sztrájkba lépnek.

A kormány a sztrájkfenyegetést a legnagyobb izgalommal fogadta, mert, ha az valóban bekövetkezne, a kormány helyzetét erősen befolyásolná.

— Zubkovot tizenöt napra elzárásra ítélték. Berlnből jelentik: Zubkov Sándort, Viktória hercegnő volt férjét — mint ismeretes — Bonnban, ahová felesége temetésére utazott, letartóztatták. A letartóztatás azért történt, mert Zubkovot botrányai miatt kitértették Német-

— Elvesztett! Farkaskutya, him, Detesan János komiszár tulajdona elveszett. Bandi névre hallgat, Becsületes megtaláló juttassa el a központi rendőrségre, az első kerülethez.

Meghalt dr. Kunfi Zsigmond volt népbiztos Bécsben.

A baloldali sajtóban az a hír terjedt el, hogy Kunfi öngyilkos lett. — Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy veronálmérgezés történt. — Az emigráns szocialista vezér álmatlanság ellen szedte a veronált.

Dr. Kunfi Zsigmond pályafutása.

Bécsből jelentik: Ma délelőtt meghalt 50 éves korában Kunfi Zsigmond dr., a Károlyi-kormány volt közoktatásügyi minisztere és volt közoktatásügyi népbiztos.

Kunfi Zsigmond 1879. április 25-én született Nagykanizsán. A kolozsvári egyetemen szerzett bölcsészeti-doktori diplomát és ugyancsak Kolozsvárott kezdte újságírói pályáját. Négy évig Temesváron realiskolai tanári állásáról és belépett a Népszava szerkesztőségébe, majd ennek a lapnak helyettes szerkesztője és a szociáldemokrata párt vezetőségének tagja lett. 1908-ban megbízták a párt tudományos folyóiratának, a Szocializmusnak szerkesztésével is. 1914. nyarán több függetlenségi párti képviselővel propaganda-úton volt az északamerikai Egyesült-Államokban. Publicisztikai munkássága legnagyobb részt oktatásügyi, választójogi, külpolitikai és szocialista elméleti problémákra terjedt ki. A

— Vérszegények, sápadtak, étvágytalanok, legyengültek és állandó fejfájásban szenvedők ne használjanak mást, mint dr. Földes-féle Ferrol Vastáplikör-t, mely elősegíti a vörösvérsejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő, a test meg erősödik és sulyban gyarapodik. A legjobb erősítő- és hizlaló szer. A vérszegény, sápadt gyermekeket meghizlalja. Vérszegény nőknél a görccsös fájdalmakat szünteti. Kiváló orvosi szaktekintélyek javasolják, egy fél literes üveg ára 110 lej. Készíti: dr. Földes gyógyszerháza és vegyészeti laboratóriuma, Arad, Strada Eminescu 21. Egy kurára 6 üveg szükséges.

— Hangverseny az Iparos Otthonban. Az aradi Iparos Otthon dísztermét tegnap este Hajdu B. János hangversenyére, zsufolásig megtöltötte a közönség. Műsorában szerepelt Toscából Cavaradossi nagy áriája, Schumanntól A két gránátos és ezenkívül több olyan énekszám, amely a legkomolyabb énekművészeket is próbára teszi. Hajdu B. János könnyedén oldotta meg a legnehezebb feladatokat is és minden énekszám után percekig tünneplte a közönség. A hangverseny kísérelő műsorából elsősorban meg kell említenünk az „Iván” orosz dalkör hangversenyszámait, amelyeket Kanyuk János karnagy vezetett. Bodnár József érzéssel és tehetséggel verseket szavalt. Ghinea Valeric, Rotariu János, Simandán Aurél román táncot táncoltak, Lázár János, Benjung Géza hegedűszámokkal szórakoztatták a közönséget. Hajdu B. János énekszámait B. Szalay Aranka kísérte zongorán.

A tizianhaju Clara Bow-t

régi kedvencét, melynek Előjárt mindenkor a szenzáció erejével bírnak, a „Vereshaju” című kedves vígjátékban látja viszont Arad mozilátogató közönsége.

A mai napon vetítésre kerülő Clara Bow vígjátékának meséje röviden a következő: Zsuzsannát a vereshajut (Clara Bow) három öreg ostromlója szerelmével de a kis huncut szíve egy negyedük után — aki csinos ifjú — eped. A vénektől elfogadja az ajándékokat, de a szívet az ifjúk adja. A három vénember óva inti az ifjút a leánytól, ám a tüzesfűrtű szépségnek nem lehet ellenállás. Charles rabja lesz Zsuzsannának. A felső szerelmek most már elhatározzák, hogy a leányt kompromittálják és olyan pletykát terjesztenek róla, amely becsületében támadta meg. Itt veszi kezdetét az igazi bonyodalom, amely vidám, mulatságos jelenetek sorozatát nyitja meg. Aki kellemesen akar két órát eltölteni, az megtalálja számítását, ha megnézi a fenti filmet, mert egy nem mindennapi élvezet lesz része. A „Vereshaju” filmvígjáték Glyn Elmhornnak hasonló című regénye nyomán készült.

ország területéről és ennek ellenére engedély nélkül visszavért. A rendőrség tizenöt napra fogházra ítélte, amelynek kitöltése után kitértették Németország területéről.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleménye. Értesítjük az állomáson fizetett volt Máv nyugdíjasokat, hogy egyesületi helyiségünkben f. év november 20-án, 21-én, szerdán és csütörtökön jelentkezzenek, mindenki hozza magával tagkönyvecskéjét és egyben kézbesítjük az eredeti okmányokat. Az Elnökség.

Esti jelentések szerint dr. Kunfi Zsigmond halálát az orvosi vélemények szerint veronálmérgezés okozta.

A baloldali lapok ezzel szemben öngyilkosságot emlegetnek. Később a szociáldemokraták is megállapították, minden kétséget kizáróan, hogy tragikus véletlenül mulott dr. Kunfi halála.

Dr. Kunfi ugyanis álmatlanságban szenvedett és hosszabb ideje veronál-paszillák segítségével tudott csak aludni. Minden bizonynyal most a kellefőnél nagyobb dozist vett be és ez okozta halálát.

Hármas gyilkosság Aradmegyében.

Egy örült barzavai gazda három embert megölt. — A borzalmas vérengzésről még nem érkezett részletes jelentés.

(Arad, november 18.) Borzalmas gyilkosság történt az egyik aradmegyei községben, amelyről azonban csak egy szűkszavú távirat számolt eddig be. Ma délután a barzavai csendőrség táviratilag jelentette az aradi ügyészségen, hogy Tamásdán János caprucái gardélkodon vértanúul az elmohaj tünetei

mutakoztak, majd dühöngeni kezdett és Tago István, Tago Istvánné és Bugár Rózsi caprucái lakosokat megölte. Hogy a gyilkosság hogyan történt, arról még nem érkezett jelentés. Az ügyészség megindította a vizsgálatot és Gitta főügyészt, valamint Bradean Athanaz dr. vármegyei főorvost küldötték ki a helyszínre.

Az aradi szociáldemokraták a kommunizmus ellen.

„A baloldali nagyhangú jelszavak ártalmasabbak a munkásságra, mint a jobboldaliak.” — A IL Internacionáléhoz tartozó szociáldemokrata munkásság aradi gyűlése. — A párt teljesen kiábrándult a Maniu-kormányból.

Tegnap délelőtt tartotta meg Aradon a szociáldemokrata párt rendes évi közgyűlését, amelyen megjelent dr. Lucian Sándor országgyűlési képviselő és Bruder Ferenc központi párttitkár is. Nádor István, az aradi szaktanács elnöke nyitotta meg a közgyűlést, majd Strengár-Demian Sava román nyelven és Fancsli Nándor párttitkár magyar nyelven intézett rövid beszédet a jelenlevőkhöz és felhívást intézett az aradi munkássághoz, hogy csatlakozzanak a második internacionáléhoz és ne várjon fantasztikumokat, mert csak a maga erejéből tudja magát fenntartani a munkásság.

Werner Jenő a vendégipari munkások csatlakozását jelentette be a közgyűlésnek.

Bruder Ferenc központi párttitkár szólt fel ezután és a párt tartományi vezetőségének üdvözlését tolmácsolta és bejelentette, hogy a szociáldemokraták megszakitották az összeköttetést a kormánnyal.

Ők hitték a nemzeti-parasztpártnak, mert ez a polgári párt, amikor még nem volt uralmon, demokratikus jelszavakkal tévesztette meg őket.

Egy esztendeje kormányoznak azok, akik kilenc éven keresztül egyebet sem tettek, mint szabadságot és demokráciát ígértek, de ez alatt az év alatt oly súlyos hibákat követtek el a munkásig ellen, hogy ezek után semmi jót nem lehet várni. Megemlékezik a lupényi vérengzés okozóiról. Az egységesek mozgalmáról beszélve, kijelenti, hogy

az egész világon kezdenek kiábrándulni a munkások a baloldali nagyhangú jelszavakból, amelyek ártalmasabbak, mint a jobboldaliak.

Bruder után Lucian Sándor dr. magas színvonalu beszédét nagy élvezettel hallgatta a közönség. Visszapillantást vet a munkásság legutolsó tíz esztendejére. Tíz év előtt a szigurancák üldözése folytán a börtönök telve voltak munkásokkal.

Mi a polgári demokráciát vártuk csak ettől a kormánnytól. — mondotta — mert a polgári demokrácián keresztül vezet az út a szociáldemokrácia felé. A kormány azonban gyengének bizonyult és ma már egyáltalán nem törődik a dolgozók és a demokrácia ügyeivel.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kleits

Astra-gyári munkás szólt fel, majd a választásokra került a sor. Megválasztották a vezetőséget, a nyomdászok közül bekerültek: Kozsinek Sándor, Strengár-Demian Sava, Nádor István; a vas- és fémmunkások közül: Tóthi Gábor, Lengyel István, Gömöri Ferenc; a festők részéről: Balázs János; a vendégipari munkások részéről: Antalik Béla és Werner Jenő; a famunkások részéről Csepeli István. Beválasztották még a vezetőségbe a külföldi szakmákból: Ermesz, Krecs és Somogyi és a kiskereskedők részéről Messer Illés. A megválasztott pártvezetőség vasárnap délután alakuló ülésre jött össze, amelyen a párt elnökevé egyhangulag Messer Illést választották meg.

Nem Lampel, hanem Bollwitz ölte meg Köhlert.

A vizsgálat újabb adatai szerint Bollwitz hadnagy adta le a halálos lövést. — Helyszíni szemle a wackerai erdőben.

Breslauból jelentik: Ma helyszíni szemle volt Köhler Frigyes meggyilkolásának színhelyén a wackerai erdőben. A szemlére a gyilkosság elkövetésével vádolt Peter Martin Lampel író, Schweningen és Bollwitz volt hadnagyokat is kivitték.

A vizsgálat újabb adatai szerint a halálos

lövetést Bollwitz hadnagy adta le és nem Lampel.

A helyszíni szemlénél Lampel és Schweningen erősen remegtek, csupán Bollwitz tartotta magát. Lampel továbbra is tagadja, hogy a gyilkosságban valami része lenne és kijelentette az öt kihallgató vizsgálóbíróknak:

— Ha én lettem volna a gyilkos, már régön véget vetettem volna életemnek.

Dgy kanizsai földbirtokos agyonlőtte bérlelőjét és önmagát.

Borzalmas tragédia a Szarkácsi-pusztán. — Nagykanizsa előkelő társadalmának véres szenzációja. — Krubanovics József a vita

Nagykanizsáról jelentik: Megdöbbentő tragédia történt vasárnap a Nagykanizsától mintegy hatvan kilométerre fekvő Szarkácsi-pusztán. Blumenstein József Nagykanizsa legtekintélyesebb és legmódosabb polgárainak egyike néhány esztendővel ezelőtt bérbevette Krubanovics József földbirtokos ezerholdas birtokát. A birtokot Blumensteinnek négy évvel ezelőtt vették bérbe és a bérleti szerződés hat esztendőre szól. Blumensteinnek az volt a terve, hogy fiával, az alig 23 éves Blumenstein Istvánnal együtt fogja vezetni a birtok ügyeit és ott mintagazdálkodást létesít. Ki is kötözködtek a szarkácsi-pusztai kastélyba az öreg Blumenstein, ha és annak felesége, akit a fiatal bérlelő néhány hónappal ezelőtt vett nőül. A birtok azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket és a közelmúltban Blumenstein arra kérte az ezerholdas birtok gazdáját, hogy a közöttük fennálló szer-

ződést kölcsönös megegyezéssel ontssák fel. Krubanovics, aki régi földbirtokos család sarja, a pesti társaságok ismert alakja, ahol a galáns dzsentri mindenütt általános népszerűségnek örvendett, szombaton este megérkezett Blumensteinhez. Vasárnap tárgyalni kezdtek, a vitatkozás azonban mind jobban elmérgesedett.

A veszekedés hevében Krubanovics előkapta revolverét és azt a fiatal Blumensteinre szegezte, a fegyver eldőrdült és a golyó azonnal megölte a fiatalalembert.

A csendőrsőrt a gyilkosságról egy lovaslegény értesítette. Mire a csendőrség azonban megérkezett, már a földbirtokos is halott volt. Amikor látta, hogy golyója megölte a fiatal Blumensteint, revolverét fejének szegezte és egy jól irányzott lövéssel öngyilkosságot követett el.

A fiatal asszony amikor a tragédi-

tesült, ajultan rogyott össze és most súlyos ideglázban fekszik. A vizsgálat megindult.

Krubanovicsot az esti jelentések szerint beszállították a kaposvári kórházba, ahol dr. Szász Béla főorvos vizsgálta meg és megállapította, hogy 3 lött sebe van a fején. Kettő hátul, egy elől, az orr tájékán. Súlyos állapota miatt nem lehetett kihallgatni még. A délután kézrekerült egy levele, amelyet egy rokonához intézett és ebben nagyjókori idegtájáról panaszkodott.

AZ ECHOFON.

Füszonhat évi munka után sikerült dr. Kurt Stillenek új találmányát az echofont tökéletesíteni és azt most mutatta be a nyilvánosság előtt. A kis készülék felveszi a beszélgetést és a következő pillanatban már vissza is adja. Minden telefonhoz alkalmazható és önállóan is felveszi a beszélgetést, amelyet évek múlva is visszaad. A lediktált szövegeken változtatást is lehet eszközölni. Képünk a találmányt Brazília az echofon mellett.

A Kölcsey-Egyesület megnyitó előadása.

Krenner Miklós dr., Tabéry Géza, Szántó György és a gróf Porcia-kvartett szerepeltek a nívós műsoron.

(Arad, november 18.) A Kölcsey Egyesület szeszonyító előadása minden tekintetben fényesen sikerült és szépszámu közönség gyűlt össze a Kulturpalotában vasárnap este. Dr. Krenner Miklós megnyitó beszédében tragi kus körülmények között elhunyt nagy székely mesemondó, Benedek Elek érdemeit méltatta és rámutatott szerepének jelentőségére az erdélyi kulturfejlődés szempontjából. Megnyitójában ezután Bethlen Gábor halálának 300. évfordulója alkalmából a nagy erdélyi magyar fejedelemtől emlékezett meg és végül bejelentette, hogy mint vendég, Tabéry Géza, az ismert nagyváradi író tart felolvasást. Krennert magasszárnyalásu megnyitó beszéde után a közönség hosszantartó ünnepésben részesítette.

Szántóné Brandeis Adél kiváló előadóképességéről téve tanúságot, nagy tetszés mellett olvasta fel férjének Szántó Györgynek művészi tolat megírt, nagyon értékes emlékezését Benedek Elekről. Az Aradon élő neves író értekezésében Benedek Elek jelentőségéről emlékezett meg és rámutatott az ő hatására a magyar irodalomban.

Ezután a gróf Porcia-féle kvartett következett. Dohnányi Ernő dr. Magyar-kvintettjét adták elő igaz művészettel és mély átérzéssel dr. Kell József (hegedű), Zalai Sándor (másodhegedű), Kell Rezső (brácsa), gróf Porcia Lajos (cselló) és Szelle Károly dr. (zongora).

A műsor utolsó száma Tabéry Géza felolvasása volt. A kiváló nagyváradi író „Magunk vagyunk” cím alatt nagyértékű előadást tartott az erdélyi irodalom kezdeti nehézségeiről. A lebilincselően érdekes előadást a közönség nagy megértéssel fogadta és hosszantartó ünneplésben részesítette az illusztris vendéget.

Minden napra másik könyvet
Ad a LÖBL kölcsönkönyvtár,
Hogyha havi negyven lejjel,
Olvasói közé beáll.

SPORT.

Az Ujpest hódította el a Mitropa Cup-öt

Az Ujpest szenzációs finissel 2:2-ös döntetlent játszott ki Prágában a Slavia ellen és 7:3-as gólaránnyal megnyerte a Középeurópai Kupát.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Tizenegy upesti fiú világraszóló dícsőséget szerzett a magyar futballnak. A Ferencváros után az Ujpest szerezte meg a Középeurópai Kupa védelmét, ami újabb értékes bizonyítéka annak, hogy a három nagy középeurópai futballnemzet között Magyarország az elsőség. Az Ujpest ragyogó teljesítménye páriát ritkítja a futball történetében. A Sparta, a Rapid és a Slavia félelmetes együttesnek testén keresztül jutott el a kupagyőzelem dícsőséges állomására. Három ellenfele ellen hét mérkőzést játszott, négyet idegenben, hármat idehaza. Gólaránya 20:11! A budapesti 5:1-es győzelem előnyével állott ki vasárnap Prágában a döntő jellegű utolsó Slavia-meccsre. A prágai Belvedere-pályára zsufolásig megtelt nézőkkel, mert a cseh közönség abban reménykedett, hogy még lehet hozni a Slavia négy gólyi hátrányát. Hiába biztatta azonban a 23.000 főnyi fanatikus közönség a Slaviát, a kitűnő Ujpesttel még a saját pályáján sem tudott megbirkózni.

A mérkőzés óriási iramban folyt le, igazi kupaküzdelem volt. A Slavia ragyogóan kezdett és mindvégig legjobb teljesítményét adta, annál érté-

kesebb tehát az Ujpestnek jelkes munkabírással és ragyogó finissel kivívott döntetlen eredménye.

A mérkőzés főbb momentumai: Az I. féldő 21. percében Kvasz a 16-oson állva hedszet vét. A megítelt 11-est Acht bravurosan kiüti. A 29. percben Junek öt méterről uőtt labdaja a vetődő Acht fölött a lécre és onnan a hálóba pattan (0:1.) A II. féldő 11. percében szabadrugás, majd korner az Ujpest ellen. A kapuelőtti tumultusból a labda Kvasz kezére pattan, a szigorú Braun 11-est ítélt, amelyet Kratochwil bravurosan behajoz (0:2.) A 40. percben Spitz keresztül driblízi magát a Slavia védelmén és a kornervonalról előrecsuszott labdát behuzza a berohanó P. Szabó elé, aki azt góllá értékesíti (1:2.) A csalódott közönség kezd a pályáról elszállingózni és a Slavia láthatóan összeroppan. Az Ujpest most óriási finisbe fog és Auer 2 perccel a befejezés előtt Stróck passzából kiegyenlít (2:2.) Az Ujpest finiséből újabb gólról is fejtnek, de a Slavia mindent tacsra vág és így a 2:2-ös eredmény nem változik. Végeredményben, amit a Slavia 85 percig épített, 5 perc alatt omlott össze az upesti finisben.

Az AMTE a második.

Egy mérkőzés híján befejeződött a bajnokság. Az AMTE megverte az ATE-t. A Hakoah első győzelme. A Victoria-Vointa is pontot szerzett. Botrány az Olympia-Banatul-meccsen.

(Arad, november 18.) Még egy meccs és nyugalom az őszi fordulóban. A főbb helyezések ügye különben is eldőlt és a hátralevő meccs: a Hakoah és a Vointa-Victoria között csak az utolsó hely kérdése lesz kihatással. A tegnapi forduló a 2. helyezést érintette, amelyet az ATE felett aratott győzelmével az AMTE foglal el a 3. helyre esett Gloria-CFR előtt. Tegnap egyébként két meglepetése is volt a fordulónak. Győzött a Hakoah — ez az első győzelme — s pontot szerzett egy pontjához a Vointa-Victoria is, úgy, hogy mindketten egyforma pontszámmal állanak az utolsó helyen. Nem érédektelen följegyezni azt a botrányt sem, amely a Banatul-Olympia-mérkőzésen történt s amely félbe is szakította a meccset. Beszámolónk:

AMTE—ATE 1:0 (1:0). Csaknem mindvégig nyílt kimenetelű volt a meccs. Az AMTE játszott a érdekesebb futballt, az ATE csak lelkes játékot produkált, s bár a II. féldőben fölényben is volt, még csak döntetlent sem tudott kiverekedni. Az egyetlen gól Thumler érdeme.

Vointa-Victoria—Simeria-CFR 2:2 (2:1.) A Simeria-CFR úgy látszik csak otthonában veszélyes, mert a Vointa-Victoria pályáján szinte a gyengébb játéktudású V. V. volt nagyjából fölényben, a piskálék csak a II. féldőben jutottak szóhoz, amikor sikerült is vereség nélkül megszűni a meccset. Valentin, Patáki, azaz Ambrus, Szabó III. a mérkőzés gólszerzői.

Hakoah—Tricolor 3:1 (1:1). A Hakoah első győzelme teljesen megérdemelt, a Tricolor gyenge futballt játszott. Havas, Lehrer, Stern, illetve Morár révén esnek a gólok.

Olympia—Banatul 6:2 (4:1.) A mérkőzés a II. féldő 40. percében botrányba fullt, amennyiben Ökrös (B.) lövését Pálmay, az Olympia kapusa ökrös a mezőbe is továbbítja a labdát, de a következő percbe összekaszódik Ökrössel s Ökrös inzultálja. A bré ezért Ökröst kiállítja, amire a közönség betódul a pályára és követeli Pálmay kiállítását, vagy pedig legalább egy tizenegyest az Olympia ellen. A bíró erre nem volt hajlandó és nem látva biztosítottak testi épségét, lefújta a mérkőzést.

A tegnapi mérkőzések figyelembevételével a bajnokság állása: AAC 18 p. (39.—7), AMTE 14 p. (34.—11), Gloria 13 p. (43.—6), Simeria 11 p. (21.—22), Olympia 10 p. (22.—24), ATE 8 p. (22.—9), Tri-

22), Olympia 10 p. (22.—24), ATE 8 p. (22.—19), Trikoah 2 p. (9.—35), Vointa 2 p. (5.—26.)

O A Frontiera a II. osztály bajnoka. Tegnap befejeződött a II. osztályu bajnokság is, amelynek első helyére vidéki csapat került: a curlci-i Frontiera, 2. a Juventus, 3. Transylvánia, 4. Unirea, 5. Vulturnul, 6. Inteligerea, 7. Titanus, 8. Fortuna, 9. Vénusz.

O Erdélyi eredmények. Kolozsvár. Haggibor—KAC 0:0. Universitatea—KMSC 1:0 (0:0.) Temesvár. TAC—UDR 1:0 (0:0.) Polytechnikum—Banatul 1:0. (0:0.)

A Ferencváros hatalmas veresége.

Az elmúlt héten az Ujpest felett szenzációs győzelmet aratott Ferencváros nagy kudarca Szegeden. —A Bocskay veresége. —A Hungária ismét formában.

A magyar profiligának hatalmas meglepetése van: a Ferencváros régebbi kudarcainak szerzőjétől: a Bástyától újabb vereséget szenvedett, a mellyel az első hely kérdése újra nyílt. Beszámolónk:

Hungária—Budai Harihárom 5:1 (3:1.) Budapestről jelentik: A bajnokcsapat eredményes játékot produkálva, nagy gólaránnyal győzte le a bajnokságban mindeztideig szépen szerepelt budaiakat. A játék Hungária-támadással indult, de a Harihárom is frontba kerül. A 11. p. Bihámi a Hungáriát vezetéshez juttatja, a 15. p. Nehadoma góloz. A Hungária a nehéz, sáros talajon nagyszerűen érvényesül. A 19. p. Titkos lövése után már 3:0-ra vezet a Hungária, amikor a 31. p. egy kapu előtti kavardásból Ember észrevétlen a kapuba gurítja a labdát, megszerezvén a 33-asok egyetlen gólját. Helycsere után a 11. p. Titkos, majd a 35. p. Bihámi lövik a további gólokat.

Nemzeti—Somogy 1:0 (1:0.) Budapestről jelentik: A múlt héten Pécsen csufosan szereplő Nemzetiék értékes győzelmet arattak a lelkes kaposváriak felett. A Nemzeti van nagy fölényben, ami csupán a 8. p. Odry által lőtt gólból jut kifejezésre.

Kispest—Bocskay 1:0 (1:0.) Budapestről jelentik: A mérkőzés úgy indul, hogy a debreceniek lelépik ellenfelüket, mégis a szerencsés és ügyes taktikával játszó Kispest Limbeck góljával — Bocskay fölénye dacára — megszerzi a győzelmet.

Bástya—Ferencváros 3:0 (1:0.) Szegedről jelentik: A profiligás szenzációja a nagyszerűen játszó Bástya győzelme a Ferencváros felett. A Ferencváros gólképtelen csatársora és főleg Siflis kapus gyenge védele miatt vesztette el a mérkőzést. Az első féldőben inkább a zöld-fehérek vannak frontban, de eredményt mégis a Bástya ér el a 41. percben Tóth révén. Ujra-

Minek szedjen...?
Minek adjon
gyermekének
csukamájolajat?

ezt a nehéz és undorító orvosságot?

AZ ELIXIR PANGADUINE,

a legfinomabb toltchal májkivonatból készül, izletes és emellett fokozott mértékben rendelkezik a csukamájolaj minden tulajdonságával és négyszer olyan erős, mind az.

kezdés után a Bástya az 1. percben újabb góllal jut Varga lövéséből, ami hihetetlen ambíciót és kedvet ad a piros-fekete szegedieknek. A 15. percben Possák újabb gólja végleg megpecsételi a Ferencváros sorsát.

III. Ker. FC—Attila 2:0 (0:0.) Miskolcra jelentik: Durva mérkőzés, amelyen az ügyeletes rendőrszót figyelmeztette a bírót, hogy a durvaságokat megakadályozza. A második féldő 4. percében Frölich rugja a vezető gólt, a 44. percben pedig Lengyel beállítja a végeredményt. A bíró több játékoszt kiállított.

A bajnoki tabella a tegnapi forduló után így alakul: 1. Ferencváros 13 p. (25.—57), 2. Ujpest 13 p. (22.—4), 3. Hungária 11 p. (24.—14), 4. III. Ker. FC 11 p. (15.—16), 5. Bástya 10 p. (20.—18), 6. Budai Harihárom 9 p. (15.—9), 7. Kispest 8 p. (4.—8), 8. Bocskay 7 p. (11.—17), 9. Nemzeti 6 p. (6.—15), 10. Somogy 6 p. (7.—19), 11. Attila 5 p. (8.—17), 12. Pécs-Baranya 5 p. (7.—15).

O Argentina lett Délamerika bajnokcsapata. New-Yorkból jelentik: Argentina csapata 2:0-ra verte meg Uruguay csapatát és így a délamerikai bajnokcsapat Argentína csapata lett.

Borzalmas tragédia egy bucaresti-i uccán.

Délelőtt 10 órától délután 3-ig kínlódott a nyílt uccán egy elgázolt ló. — Müller százados könyörületből agyonlőtte a lovat, de a golyó megölt egy leszerelt katonát is.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Tegnap délelőtt 10 órakor a Mihai Voda- és az Izvor-uccák sarkán egy lovat elütött a villamos. A ló az uttest szélén összeesett és sebeitől erősen folyt a vér.

Ez délelőtt 10 órakor történt, de még délután 3 órakor sem történt intézkedés az állat elszállítására, amely borzalmas kínok között fetrengett a járda szélén és vére vörösre festette a Dambovita vizét.

Müller százados, aki vadászatról tért vissza, felháborodással vette tudomásul, hogy a szerencsétlen állat elszállításáról délelőtt 10 óra óta nem történt intézkedés és kijelentette a körülállóknak, hogy elhozza lakásáról katonai fegyverét és agyonlővi a lovat. A százados tervét mindenki helyeselte. Pár perc múlva vissza is tért katonai fegyverével a kezében a százados, aki a lovat agyonlőtte.

Ebben a pillanatban velőtrázó sikoltás hallatszott a Dambovita másik partjáról. A történt ugyanis, hogy a golyó, amely átfurta a ló fejét, egy termésköbe liközve, irányt változtatott és homlokán talált egy katonát, aki éppen most szerelt le és menyasszonyához igyekezett.

A szerencsétlen katona nyomban meghalt. Müller százados azonnal jelentkezett az ügyészségnek, ahol elmondotta a történetet. A százados feltétlenül szabadon bocsájtották, az eljárás azonban megindult ellene.

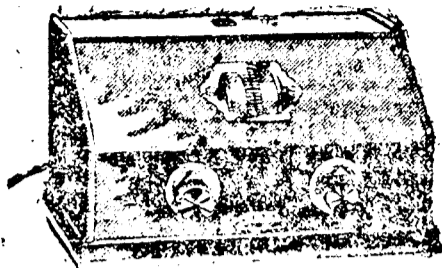
Elismert olcsó árak! Elsőrendű anyag!

Női télikabátok

a legutolsó divat szerint kaphatók:

MEINCOZIER confectio
Aradon, volt Boros Béni-tér 40. sz.
Saját nagy műhely! Kifüő szabás!

Teremtsen magának kellemes otthonot!

Élvezze a rádiót hangszóróban a „**TELEFUNKEN 4A**” készülékkel, mely váltakozva elemmel vagy hálózati váltóárammal használható. Előkelő mahagoni dobozban. Könnyen kezelhető: Lehangolás egy fogással. Hullám-átkapcsoló. Az összes érzékeny alkatrészek a készülék belsejében. Az összes európai rádióleadóállomások vételére alkalmas. Elsőrangú hangtisztaság.

Kérje a készülék bemutatását a legközelebbi rádiószaküzletben!

TELEFUNKEN

A legrégebbi tapasztalat — a legmodernebb szerkezet!

Európát csinált Azsiából a Ghazi.

Egy boldog ország, ahol nincsenek politikai pártok. Kemal Musztafa pasa birodalma, amely egyre fejlődik. Egy uralkodó, akit fanatikusan szeret népe.

Mustafa Kemal pasa, a „Ghazi”, amely jelzőt a török nemzet adta felszabadítójának és jelenlegi köztársasági elnökének — a Ghazi szó törökül győzöt jelent — Európa legnagyobb koncepciójú hadvezérei és politikusai közé tartozik. Musztafa Kemal pasáról számos szobor készült, ami szintén forradalmi lépés volt, hiszen a Korán tiltja embereknek képen, vagy szobrokban való megörökítését. Most készült el a Ghazinak legújabb mellszobra, amely *Wagert* berlini szobrász műve és a melyet a berlini török követségen állítanak fel.

A török nép fanatikus szeretettel hódolattal és bizalommal viseltetik Kemal pasa iránt és minden alkalmat megragad, hogy ennek külső jelét is adandó, valóságos entuziazmussal ünnepelje.

Tagadhatatlan tény azonban, hogy ez a nagy ragaszkodás és bizalom méltán jut a Ghazinak osztályrészül. Személye, mely markáns, szimpatikus, teljesen európai megjelenésű, erélyes akaratú valló külsejével fascinátorlag szuggesztív erővel hat, felette áll minden pártpolitikának és osztályuralomnak. Egész lényét ideáljai töltik be: Törökország területi épsége, a török állam reformálása, modernizálása, európai nivóra való emelése és a tradicionális keleti renyhesség és korrupció kiűzöklése.

Politikai ellentétek Törökországban ma ugyyszólván nincsenek, a Nagy Nemzeti Tanács (országgyűlés) teljesen ellenzék nélkül gyakorolja a törvényhozás jogát.

Pártpolitika vagy szakadás sehol sem található és tökéletes egység uralkodik.

A hadsereg kitűnően van megszervezve, a fegyelem tökéletes és a felszerelés hiánytalanul kiváló.

A közbiztonsági állapotok a lehető legjobbak. A rendőrség európai nivón áll, feladatát kifogástalanul teljesíti, idegenekkel szemben előzékeny és udvarias.

A társadalmi és külsőleg is látható reformok közül először is a férfiak legradicionálisabb viseletének, a „fez” használatának eltiltását kell megemlíteni.

Drákói szigorral tiltotta el egy rendelet a fez viseletét és tette kötelezővé a kalap használatát, amelynek következtében a török utcáknak festői képe, a vörös fez tényleg eltűnt, hogy helyet adjon a kalapnak.

Ugyancsak ezzel párhuzamosan történt a női fátyolviselőlet megszüntetése és a nők megreformálása.

A nő Törökországban a társadalomban semmiféle helyet sem foglalhatott el. A szó szoros értelmében nem volt társadalmi lény. Néhány erélyes rendelet a nőkérdést tökéletesen likvidálta. A fátyol fellebbezése most már nemcsak a női arcokat tette mindenki részére láthatóvá, de felébresztette a női ösztönt a tetszeni és szerepelni vágyást, amit fokozott még az a körülmény is, hogy eddig elképzelhetetlen foglalkozási ágak nyitak meg a török nők előtt, akik máról-holnapra egyenjogusítottak a férfiakkal és az addig nemcsak egyé-

nileg és társadalmilag megközelíthetetlen, de még csak meg sem tekinthető nő, hihetetlenül gyorsan átfarmálódott és asszimilálódott az európai nivóhoz.

Hiába, Éva leszármazottjai dacára a Korán szigorú tanainak, bámulatos gyorsasággal ébredtek tudatára és fejlesztették ki a női két östulajdonságot, a hiúságot és a tetszeni vágyást.

A női ösztön gyorsan magáévá téve, elszájtította az európai nők raffineriáját és ma a török nő öltözködésben és életmódban is egyaránt százszázalékig mondain.

A kozmetika, rouge, bubifrizura, rövid szoknya — eddig ismeretlen fogalmak — széduletes gyorsasággal arattak diadalt és ma már lehetetlen megkülönböztetni az intenzív társadalmi életet élő török nőt az európaítól.

A Fekete- és Márvány-tengerek partjain épült modern strandokon a flirt és mondain élet teljesen egyenlő színvonalu Európa bármelyik tengeri fürdőjével és hihetetlennek látszik, hogy ugyanazok a nők még néhány év előtt a férfiszem elől még arcukat is eltakarva, teljesen elzárkózott életet éltek.

Természetesen a többnejűség eltiltása is követte a reformok sorozatát, a háremeknek pedig ma már csak a legendás emléke maradt meg.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

KEDD, november 19.

Bucuresti. 17. Jazz. 21. Szimfonikus hangverseny. — Berlin. 15. Gramofon. 17.30. Szórakoztató zene. 22. „Henriette testvér”. Hangjáték. — Belgrad. 13.40. Gramofon. 18.30. Gramofon. 19. Kávéházi zene. 22.40. Rádiónégyes. — Kassa. 13. Harangszó a domból. 13.05. Könnyű zene. — Milano. 18. Kvintett. 21.30. Vegyes hangverseny. 23. Nagy szimfonikus hangverseny. 23.55. Táncczene 01-ig. — Nápoly. 18. Zene, ének. 22.02. Könnyű zene-est. — Prága. 13.30. Déli zene. 17.30. Szórakoztató zene. 21.30. Hangverseny. 22.30. Népdalok. 23.15. Kávéházi zene. — Róma. 14.15. Kvintett. 18.30. Szórakoztató zene. 20.30. Verdi Rigoletto című 3 felvonásos operája. 23. Jazz-zene. — Budapest. 10.15. A m. kir. 1. honvégyalozozred zenekarának hangversenye. Közben: Hírek. 12.10. Vízállásjelentés. 1. Déli harangszó. 1.05. Hangverseny. Közreműködik: Weck Márta (ének) és Schwalb Miklós (zongora). Zongorán kísér: Polgár Tibor karnagy. 5. Paulini Béla előadása: „Mesék kicsinyeknek és nagyoknak”. 6.10. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 7. Lukinich Imre dr. „Magyarország történelme életrajzokban”. 7.30. „Mit üzen a rádió”. 8.40. Békeffy László humoros estje. 1. Békeffy László konferál. 2. „Kitöltjük az összeíró ivet”. 3. Békeffy László konferál. 4. „A vészcsengő”. 9.30. Egy óra könnyű zene. 10.30. Somogyi Gyula dr.: francianyelvű előadása: „Histoire de la Hongrie”. 11. Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból.

SZERDA, november 20.

Bucuresti. 17. Rádiózenekar. 21. Operaközvetítés. Berlin. 20. Bokor Judit gondokaversenye. — Belgrad. 13.40. Déli zene. 21. Francia zene. 23.15. Gramofon, világhírű énekesekkel. — Milano. 18. Kvintett. 21.30. Verdi „Falstaff” c. operája. 1-ig könnyű zene. — Nápoly. 18. Zene, ének. 22.02. Házi hangverseny. — Warszawa. 17.45. Gramofon. 18.45. Népszerű hangverseny. 20.25. Gramofon. 21.30. Kamarazene. 24. Táncczene. — Wien. 12. Silving-négyes. 17. Szórakoztató zene. 20.30. Requim a zeneegyesület nagyterméből. 22.30. Könnyű zene. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 13. Déli harangszó. 13.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 5.10. Az Országos Cserkész Szövetség előadása: Radványi Kálmán dr., a „Zászlónk” szerkesztője: „Csik Gyurka, mint pedagógus”. 6.10. Kortsák Jenő novellái: 1. Léggömbök. 2. Kálmán. 6.40. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 8.25. Rádió amatőrposta. 9.10. A m. kir. Operaház zenekarának hangversenye. 10.15. Dományi Ernő dr. zongorastie. Utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Dr. Charles Ristet Madridba helyezték át.

A Banca Nacionala főtanácsadója most Spanyolországban fog működni a peseta stabilizálása körül. — Ki lesz Rist utóda?

Bucurestiből jelentik: Dr. Charles Rist, a Banca Nacionala főtanácsadója már közel egy hónapja Párisban tartózkodik. Párisi tartózkodásával kapcsolatban a londoni „Financial News” egyik legutóbbi száma azt közli, hogy

a Banque de France megszüntette dr. Rist romániai delegálását és Madridba, a Spanyol Nemzeti Bankhoz delegálta.

Dr. Rist madridi küldetése — a lap jelentése szerint — a peseta stabilizációjával áll összefüggésben.

Dr. Rist egy hónappal ezelőtt néhány napos párisi tartózkodásra távozott el, azonban külföldi tartózkodását már háromszor is prolongálta, amely körülmény megerősíteni látszik ezen előkelő angol pénzügyi lap értesülését.

Dr. Rist hosszas távolléte súlyosan érinti a romániai gazdasági életet főleg azért, mert

a Banca Nacionala vezetősége minden valószínűség szerint nem akar dönteni a

Madgearu megváltoztatja az ország pénzügyi rendszerét.

A pénzügyminiszter érdekes kijelentései a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének bankettjén.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Madgearu pénzügyminiszter tegnap este, a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének bankettjén kijelentette, hogy január elseje után megkezdni nagyszabású pénzügyi reformjainak előkészítését.

Junius elsejéig a munkálatok befejezést nyernek és a törvénytervezetet a jövő őszi szakszak megnyitására az adófizető polgárság megvitatása alá hocsátja és csak azután készíti el a végleges javaslatot, amely ősszel kerül a parlament elé. A pénzügyminiszter az egész pénzügyi rendszert alapjaiban akarja megváltoztatni.

Fordulat a győri gyilkosság ügyében.

Molnár Erzsébet védőügyvédje fontos tanukat jelentett be, akik teljesen új adatokkal szolgálhatnak. — Győrről izgalommal várják a beígért fordulatot.

Győrből jelentik: A győri gyilkosság ügyében tegnap szenzációs fordulat állott be. Molnár Erzsébet zavaros szerelmi mesével indokolta a gyilkosság elkövetését és minden igyekezetével be akarta rántani az ügybe a meggyilkolt asszony férjét, Koczor Vilmos alhadnagyot, akinek azonban sikerült minden kétséget kizáróan alibit igazolni. Most azután különös fordulat következett be ebben az ügyben. Matavovszky dr. ügyvéd, Molnár Erzsébet védője az újságírók előtt kijelentette, hogy olyan adatok birtokába jutott, amelyek egészen új megvilágításba helyezik Molnár Erzsébet szerepét és

döntő fontosságú fordulatot adnak az egész ügynek.

A védőügyvéd szerint, sikerült neki olyan ta-

bankarata leszállításáról mindaddig, amíg Rist vissza nem érkezik.

Dr. Rist távozásáról egyébként már többször szó esett illetékes körökben, sőt utódjának kijelölésével kapcsolatban is több kombináció merült fel. A Banca Nacionala statutuimai intézkednek ennek a pozíciónak a betöltéséről és a helyettesítéséről is. Ezek szerint a Banca Nacionala első tanácsadójának távollétében ügykörét helyettese látja el. Miután az első tanácsadó közel 6 millió lejes terhet jelent évente a Banca Nacionala részére, felmerült az a terv, hogy ezt a pozíciót ne töltsék be és a szükséges ellenőrzést és irányítást a technikai tanácsadó helyettese, Auboin lássa el, akinek honoráriuma és reprezentációs költségei lényegesen kisebbek és aki a Banque de Francenál csak alig kisebbrangú funkcionárius dr. Ristnél. Lehetséges azonban, hogy a Banque de France ragaszkodni fog dr. Rist állásának betöltéséhez és mást delegál erre a pozícióra.

szíti el a végleges javaslatot, amely ősszel kerül a parlament elé. A pénzügyminiszter az egész pénzügyi rendszert alapjaiban akarja megváltoztatni.

= Közvetlen Rapid-kocsik Bucuresti és Páris között. Bucurestiből jelentik: A varsói nemzetközi vasuti konferencia határozata értelmében elállottak attól a tervtől, hogy Bucuresti és Budapest között közvetlen Pulmann-kocsikat fognak járni. Ehelyett az erdélyi Rapidnak május 15-től kezdve közvetlen kocsijai lesznek Bucuresti—Kolozsvár—Budapest és Páris között, továbbá Bucuresti—Kolozsvár—Budapest—Prága és Berlin között. Elhatározták még, hogy Lengyelország és Bulgária között, Cernautin és Bucurestin keresztül, az eddiginél jobb összeköttetést létesítenek.

mukat találni, akik igen fontos vallomást tehetnek az ügyben. Matavovszky dr. vasárnap beadványt is intézett a rendőrséghez, amely nyomban megindította a vizsgálatot, hogy tisztázza a beadványban foglalt adatokat. Győri történelmi bizalmat keltett az a hír és egész vasárnap ennek a rendkívül érdekes és izgalmas hírnél a hatása alatt állt a város.

Mindenki érdeklődve várja a nyomozás eredményét, amely majd tisztázza, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak azok az adatok, amelyekre vonatkozóan a védőügyvéd egész sereg tanut nevezett meg.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Dr. Miron Jusztin

ügyvéd

BUKAREST,

III., Calea Victoriei 85. szám alatt

irodáját megnyitotta.

Válasszon fej- fájás, Neuralgie vagy Cachete Dr. Faivre közt.

Ha Cachete Dr. Faivre-t választ, úgy ez tíz perc alatt garantáltan megszünteti a fájdalmait

Héves, elviselhetetlen, gyakran visszatérő fejfájások minden nemei, amelyek majdnem elkábitanak, tíz percen belül megszűnnek a hatásukat soha el nem tévesztő Cachete Dr. Faivre által. Kérjen minden kedveltebb gyógyszerárban és drogériában egy doboz Cachete Dr. Faivre-t. Vegyen be egy kapszulát egy kis vízben és azután figyelje az órák mennyi idő múlva lép fel a szer hatása.

A Cachete Dr. Faivre gyógyítja a neuralgikus fájdalmakat, vesegyuladást, fejfájást, reumát, isiást, fogfájást, nátrálat. Gyorsan és biztosan hatnak anélkül, hogy a szívre ártalmasak volnának. Tegyen egy kísérletet: ha Ön reszkeskedvő, vagy a túlfeszített munka folytán fáradt. Azonnal rendbe fog jönni. A készítmény abszolút ártalmatlan és a megszokás veszélye nem lép fel.

Cachete Dr. Faivre minden gyógy-szertárban és drogériában eredeti, 12 darabot tartalmazó dobozokban.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanahelyen apróhirdetéseket naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Dohánytözsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppen helmer-ház.)

Karácsonyi-trafik volt Weitzer János-ucca

Juhász Gábor műszerüzlete v. Orczy- és Dezső ucca sarok.

Dohánytözsde, Zeldőtemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más nappal számában feltétlenül meg fog jelenni.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Őszi butorvásár!

Gyári árak. Saját készítményű hálók, ebédlik, uriszobák, kárpitos munkák általában nagy választékban készen. Vételkötelezettség nélkül megtekinthetők

Bruckner Lipót butorgyár

Strada Ioan Calvin 15.

Tel.: Özv. Vajna Adolfné.

Vasúton 45%-os fuvarkedvezmény.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyitott

Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Draher sörösmek!

A vidéki társaságok találkozó helye!

Nagyságos Asszonyom!

Ócska helyett ujat kap,

ha lekopott dísz tárgyait újból

javíttatja, ezüstöztesíti,

aranyoztatja az

Aradi Ezüst Műves műhelyben

Strada Strolesou, volt Teloky-ucca 15

Jutányos árak.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Tűzifa szükségletét szerezze be Schönwald B. cégnél az Ovár-téren. Telefon 181.

Könyv, papír, írószerszám és
szentkegytárgyak szaküzlete.

„Egyházi Műkereskedés”

Minorita-palota. Ujjonnan fel-
szerelve, bő és választékos raktár.

**Árakban legolcsóbban!
Minőségben legjobban!**

vásárolhat vattás papia-
nokot, vászon, szövet,
textil és kötött árukat az

„ORIENT”

áruházban
volt
Szabadság-tér 17

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyegvel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok keltezés letelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁGOT előkelő körökben disz-
krétén közvetít BIZONY FERENC nem-
zetközileg ismert házasságközvetítő iro-
dája Timisoara, IV. Gh. Baritru No 1.

ALKALMAZÁS.

FŐMOLNARI állást keres teljes gya-
korlattal rendelkező főmolnár, állását
üzembeszüntetés végett változtatja, érti
a Dentz motorok kezelését is. Kovács
főmolnár, Micalaca-Nou, Jud. Arad.
5943

GYERMEKKERTESZŐ éves bizonyít-
ványokkal, német, románnyelvben ír-
tas, azonnali állást keres. Özv. Ma-
gyarné, Oradea, Str. Bratianu 13. 5925

SUCHE eine gute perfecte Köchin mit
guter Zahlung. für Bucurest. Meldein
Hotel Central, Zimmer 7-9 Vormittag.
5945

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sár-
kánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy
vevőkörrel rendelkező kelmekestő és
tisztítóüzlet volt, azonnali kiadó. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

INGATLAN.

Eladó bérházak!

Arad város szívében 400.000 lej évi jö-
vedelemmel. Központba nyíló uccában
300.000 lej jövedelemmel. MAGÁNHA-
ZAK: Villászerű urilak 6 szobás modern
lakás és telekkel (6 évi adómentesség).
2 szoba konyha 1 1/2 hold telekkel, 1/2
hold szőlővel, istállóval, gyártelepnek
is megfelel. 2 és 1 szobás lakással. 18
lóra istálló és raktárhelyiséssel 7000 lej
havi jövedelemmel. Több magánház 2
és 3 szobás elfoglalható lakással. Mel-
lékucában 3 szobás konyhás elfoglal-
ható lakással. FÜSZERÜZLET: 3 szo-
bás, konyhás lakással. VIDÉKEN: 200
ezer lej évi jövedelemmel I. rendű
üzem külön befektetés nélkül elköltözés
miatt 650.000 lejért eladó. Aradhoz kö-
zel vámmörly malom 2 pár dupla, 2 pár
szimpla Ganz-féle hengerekkel, 4 pár
35-ös complet rostaházi berendezés,
olajprés stb. 8 szobás lakás, nagy rak-
tár, hízoló-órákkal és nagy telekkel
áron alul. Nagy 10 éves épület két 5
szobás konyhás lakással olcsó áron el-
adó. Vegyeskereskedés, kocsimával 2
szoba konyhával. HEGYALJÁN: 5 szo-
bás stb modern ház 4 hold I-a szőlő-
vel, nagy pincével, 3 prés és teljes be-
rendezéssel, hordókkal. Külön 1 hold
szőlővel, lakással, kolna berendezéssel,
5 szobás modern ház, pince és prés be-
rendezéssel, 2 hold szőlő 2 szobás la-
kással, kolna és pince berendezéssel, 27
hold I-a szántó irtás föld. BÉRLET:
Kiadó 2 szoba, konyha stb butorozva
vagy üresen. KERESÜNK BÉRBE: 3
szobás parkettás, teljes modern lakást,
földszint vagy emeleten.

„DOINA”

ker. vál. Ingatlanforgalmi irodája Arad,
Piata Catedrala 9. (Tökölly-tér)
emelet, román templommal szemben.

LAKÁS.

KIADÓ december elsejére két szoba,
konyha, éléskamrás lakás, volt Berce-
nyi-ucca 11. 5949

Legjobb rádiókészülékek és hangszórók kaphatók.

Nagy választék olcsó és jó alkatrészekben.

„SIRIUS” Elektrotechnikai Vállalatnál

Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-u.) 1.
Fehér Kereszt-épület.

Kellemetlen szájszag

viesszataszító. Csunya színű fogak eltorzítják a legegzebb arcot. Mindkét
szépséghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompásau üdítő
Chlorodont-fogpaszta gyakran már egyszeri használatával. A fogak már
egyszeri használat után gyönyörű elefántcsontszinben ragyognak, különösen
ha a tisztításhoz külön erre a célra készített fogazatos sörtejjü Chlorodont-
fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek
a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók.
Kísérlelje meg egy tubus fogkrémmel. Chlorodont-fogpaszta, -fogkefe és
-szájvíz mindenütt kapható. Csak kék-fehér-zöld színű csomagolásban
„Chlorodont” felirattal valódi.

118

Tűzifa u. m. I. o. száraz bükk, cser, gyertyán ha-
sáb és dorong engros és detail tételben
legelőnyösebben beszerezhető
Aufricht fakeskedésében ARAD,
Gyermekkorházzal szem-
Pontos, gyors kiszolgálás. Villanyüzemű fafűrészelés!

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ASZTALI TELEFON, modern, új, azon-
nali megvételre kerestetik. Ajánlatok az
ár megjelölésével az Aradi Közlöny
kiadóhivatalába adandók le. 1000

ANTIK ZENÉLŐÓRA, antik festmények,
vitrinek, kandelláber, komódok, márkás
porcellánok, márványszobrok, komplett
uriszoba, háló, ebérlő, szalonberendezé-
sek, zongorák, goblein képek, női és férfi
bundák, különböző szőrmék, u. m. rüst,
skunksboák, lábzsák, fotelok, asztalok,
fali vitrinek, fali tálak, dísz tárgyak,
stb. eladók. Salgóiné bizományi üzlete,
Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neu-
man-palota. 1000

PESCHANKI bunda teljesen új. Nagy
János szücsnél, volt Salac-ucca. 5950

BIZOMÁNYI ÜZLETEM RÉSZÉRE
KERESÉK antik és modern butorokat,
szőnyeget, dísz tárgyakat, órákat, por-
cellánokat, festményeket, stb. Salgóiné
bizományi üzlete Str. Horia 1. (Szé-
chenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Tetőfedőcserepet,
használat, épít
keresek megvételre.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 280

HÁLÓSZOBABUTOR festett, olcsón el-
adó. Saichert, volt Erzsébet-ucca 28-30.
5908

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek
tisztítására keresünk megvételre. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Spitz Tivadar

tűzfalepő, volt Varjassy és Pöltenberg-
ucca sarkán. Telep-telefon: 719, lakás: 727.
Legolcsóbb napi ár mellett árusít min-
denajta hasab és dorong, valamint
aprított tűzifát házhoz szállítva.
Vagyonáttelekben is állandóan kapható.
Telefonrendelések azonnal eszközöltetnek.

Bélyegzőket,

dombornyomású névje-
gyeket, levélpapírokat ol-
csón, jól és azonnal készít

„STAMPA”
Arad, Strada Bratianu,
(a főpostával szemben).

Szinehagyott bőrkabátot, Hoszpodár, Arad,

ridikült, őszi és téli ruhát bármilyen színre a leg-
szelben festi és tisztítja, plüsskauátokat gözöl: Str. Stroiesou 13. (v. Teleky-u.)

KIADÓ azonnali háromszobás-elsőszo-
bás és kétszobás lakás. V. Sina-u. 14. 5952

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás
a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5946

KÉT egymásbanyiló butorozott szoba
külön bejárattal, központba kiadó. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5946

FŐTÉREN kétszobából 4 1/2 helviség
azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

MIN-TIPS

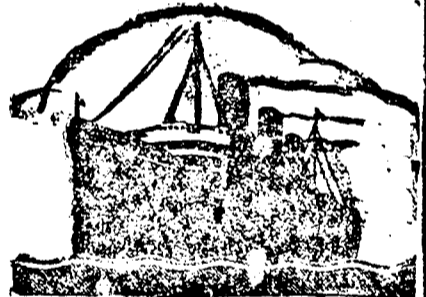
a legújabb és kellemes ízű men-
tholos bonbon. „Kandia-Mints”
néven már kapható! Megóv
minnennemű katarrális betegségek
ellen. Elősegíti az emésztést!
Ügyeljen a „Kandia-Mints” felírásra!

Tűzifát, zabot, szénát,
uj és óbort veszünk és eladunk.

„DOINA” ker. vállalat
ARAD,
Piata Catedrala 9. (Tökölly-tér).

JÓ ÁLLAPOTBAN LÉVŐ
8-12 HP GÖZLOKOMOBILT vagy
20 HP. SZIVÓGÁZMOTORT
MEGVÉTELRE KERESÉK.
Ajánlatokat ármegjelöléssel „Hajtóerő”
jellegre az Aradi Közlöny kiadója to-
vábbít. 5951

Uj rendszerű fűtőkályhát készít
BRANDT bádigos
Strada Bratianu 19.
Naponta 10 lejbe kerül a fűtés

Délamerikába
(Argentina, Uruguay, Chile)
Középamerikába
(Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico)
Kanadába és
Eszakamerikába

a hírneves és közismert
Hamburg—Amerika Linie
legmodernebb gőzseivel, melyek el-
helyezés, kényelem és ellátás tekint-
etében a legjobbat nyújtanak.
Felvilágosítások és ismertető díj-
mentesen kaphatók:
Hamburg—Amerika Linie
S. A. R.
Lazarovitz L. H. vezérigazgató
Arad, Str. Eminescu 12.
Timisoara, Str. Meroy 2.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Vizumok, C. F. R. bérletek és külföldi utlevelek hosszab-
bitása miatt, forduljon bizalommal: **Sándor Ferenc**
könyvkereskedés, közismerten legmegbízhatóbb,
legrégibb vizumirodájához Arad, Bul. Reg. Maria
No. 10. Megyeházzal szemben. — Telefon: 5-11.